

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 7 • 9.9.2022

**Hiippakuntajuhla:
Katolilaiset jälleen
yhdessä! s. 8**

**Paavi Franciscus:
Ihmetys Jumalan
suunnitelmasta ja
lähetystehtävästä s. 6**

Fides tällä kertaa kaikkiin koteihin

Hyvät lukijat! Tämä Fideksen numero tulee pitkästä aikaa – poikkeuksellisesti – jälleen kaikkiin katolisiin koteihin. Vuodesta 2019 alkaen hiippakunnan taloudellisista vaikeuksista johtuen hiippakuntalehti on ilmestynyt normaalisti paperisena enää neljä kertaa vuodessa ja kuudesti vuodessa pelkästään verkossa. Kaikki artikkelit ovat luettavissa myös osoitteessa **fides.katolinen.fi**.

Paperilehtiä on jaossa seurakunnissa, tosin ne voi tilata myös kotiin.

Toivottavasti lehti antaa teille hyvän kuvan kirkon elämästä Suomessa. Erityisesti voimme iloita siitä, että olemme jälleen voineet koontua yhteen (vrt. esim. artikkeli hiippakuntajuhlusta s. 8-10) ja päässeet halutessamme osallistumaan myös kirkon synodaalisuutta – yhdessä kulkemista – käsitelleisiin kokoontumisiin (synodiraportti s. 14-15). Kirkko on pyhiinvaeltava kansa, ja sekin käy selvästi ilmi tämän lehden kirjoituksista (esim. s. 16-17 ja 20-21).

Lehden välissä tulee myös seurakuntien jäsenmaksukirje, joka on tarkoitettu kaikille 18 vuotta täyttäneille katolilaisille. Kirjettä ei siksi lähetetä erikseen postitse ainakaan tänä syksynä. Jäsenmaksun kautta tuleva tuki on seurakuntien ja hiippakunnan toimintojen – myös Fides-lehden julkaisemisen – kannalta ensiarvoisen tärkeää. Kiitos jo etukäteen kaikille jäsenmaksustaan huolehtiville.

Tämän postituksen osoitetiedot koottiin hiippakunnan taloustoimiston ja seurakuntien osoiterekisteristä. Pahoittelemme mahdollisia virheitä tai päällekkäisyyksiä jo etukäteen. Mikäli omissa yhteystiedoissa on epätasällisyyksiä, vieraile sivulla **katolinen.fi/helsingin-hiippakunta/osoitteet**.

M. Tervaportti

Kära läsare!

Den här gången sänds Fides igen till alla katolska hushåll. Sedan 2019 har tidningen publicerats bara fyra gånger per år på papper och sex gånger per år bara på webben. Vi hoppas att tidningens artiklar ger dig en god vision om vad allt det händer i kyrkan just nu.

Bifogat skickas också brevet om församlingarnas medlemsavgift. Vår lokalkyrkas ekonomi hänger mer och mer ihop med medlemmarnas engagement. Stödet från tyska hjälporganisationer och den finska staten blir mindre medan kyrkans medlemsantal stadigt ökar. Kyrkan behöver Din hjälp.

Dear reader!

This issue of Fides is sent to all Catholic homes in Finland. Since 2019, the magazine has been published only four times a year as a paper and six times a year online. We hope that the magazine's articles provide insight as to what is currently happening in the Church.

Attached to the newspaper comes also the letter about the parishes' membership fee. The finances of our local Church are increasingly connected to the members' own engagement. Support from German aid organizations and the Finnish state is decreasing, while the number of Catholics is steadily increasing. The Church needs your help.

Parents of Catholic children: Remember to actively ask for Catholic religious education for your child at school. It will not be provided automatically. By doing so, you will help all Catholic children to obtain solid religious education in schools. More information on p. 19.

Uskonopetus – Religionsundervisning – Religious Education

Katolisten lasten vanhemmat: Muistakaa ilmoittaa selvästi lapsenne kouluun, että hänelle toivotaan katolista omanuskonnon opetusta. Automaattisesti sitä ei tarjota. Näin parannamme kaikkien katolisten lasten mahdollisuuksia saada asianmukaista uskonnonopetusta koulussa. Lisätietoja s. 19.

Föräldrar till katolska barn: Kom ihåg att aktivt anmäla ert barn till katolsk religionsundervisning i skolan. Det händer inte automatiskt. På så sätt förbättrar vi alla katolska barns möjlighet att få saklig religionsundervisning i skolan. Mera information på s. 19.

Parents of Catholic children: Remember to actively ask for Catholic Religious education for your child at the school. It will not come automatically. Thus you will help all Catholic children to get solid religious education in schools. More information on p. 19.

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2022
85. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti
AD Petri Kovács

2022				
No	DL	ilm.	vko	
1	10.1.	21.1.	3	
2 P	14.2.	25.2.	8	
3	14.3.	25.3.	12	
4	18.4.	29.4.	17	
5 P	30.5.	10.6.	23	
6	25.7.	5.8.	31	
7 P	29.8.	9.9.	36	
8	26.9.	7.10.	40	
9	31.10.	11.11.	45	
10 P	5.12.	16.12.	50	

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2022, muut digiversiona verkossa osoitteessa **fides.katolinen.fi**

Toimitus / Redaktion
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Puh./tel. 09-6129470
E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2022, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25€. Utkommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Pre-numeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka
Botnia Print Oy, Kokkola

Vapaaehtoinen lehtimaksu:
Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivaksi katsomasi summan tilille: Katolinen kirkko Suomessa, FI34 1555 3000 1166 17, NDEAFIHH, viite: 70072, tai Nordea Siirto -ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia
- 4 Ajankohtaista
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Paavi: Ihmetys Jumalan
suunnitelmasta ja
lähetystehtävästä
- 8 Katolilaiset jälleen yhdessä!
- 11 Rakastaa ja olla rakastettu
- 12 Pyhä Charles de Foucauld
Nasaretin hiljaisuudessa
- 14 Kirkon synodaalisuus
Suomen katolilaisten silmin
- 16 Pyhiinvaelluksilla Pyhän
Olavin merkeissä
- 17 Pyhiinvaelluksista ja vähän
muustakin
- 18 Paikalliskirkkomme taloudesta
kesäkuun lopussa 2022
- 19 Katolinen omanuskonnon
opetus kouluissa
- 20 På äventyr i Bayern
- 23 Caritas-kuulumisia
- 24 Ilmoitukset
- 25 Seurakunnat ja ohjelmat

Kannen kuva: Mariaaninen kulkue hiippakuntajuhlassa 13.8.
Kuva Marko Tervaportti.

UUTISIA

**"Jumalan Sana herättää
meissä uudelleen ihmetyksen
siitä, että olemme kirkossa,
siitä että olemme kirkko!"**

Paavin sanat s. 6

Paavi tuomitsee Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan mutta puolustaa elämää

Pyhän istuimen tiedonanto 30.8.2022: "Ukrainassa käytävän sodan alettua pyhä isä Franciscus ja hänen avustajansa ovat ottaneet siihen kantaa useita kertoja. Näiden lausuntojen päämääränä on ennen kaikkea kutsua paimenia ja uskovia rukoukseen ja kaikkia hyvän tahdon ihmisiä solidaarisuuteen ja rauhan rakentamiseen.

"Useammin kuin kerran, kuten myös viime päivinä, on herännyt julkista keskustelua tällaisten väliintulojen poliittisesta merkityksestä.

"Vastauksena tähän keskusteluun toistetaan,

että pyhän isän sanat tästä dramaattisesta asiasta tulee ymmärtää äänenä, joka on korotettu puolustamaan ihmiselämää ja siihen liittyviä arvoja, ei poliittisena kannanottona. Mitä tulee Venäjän federaation käynnistämään laajamittaiseen sotaan Ukrainassa, pyhän isän Franciscuksen väliintulot ovat selkeitä ja yksiselitteisiä: hän tuomitsee sen moraalisesti epäoikeudenmukaiseksi, mahdottomaksi hyväksyä, barbaariseksi, järjettömäksi, vastenmieliseksi ja pyhäinhäväistykseksi."

KATT / VIS

Pohjoismaiden perheneuvosto mietti tulevaisuuttaan ja teki ehdotuksia piispainkokoukselle

Pohjoismaiden katolisen perheneuvosto, joka syntyi Pohjoismaiden piispainkokouksen aloitteesta toistakymmentä vuotta sitten päätehtäväänään järjestää pohjoismaisia perhepäiviä, kokoontui elokuun lopussa Tukholmaan pohtimaan perhepäivien tulevaisuutta ja katolisten perheiden hyväksi tehtävää työtä Pohjolassa.

Perheneuvosto valmisti piispainkokoukselle kirjeen, jossa se muun muassa ehdottaa, että hiippakunnissa nimitettäisiin erillinen perhevastaava tai jopa perheneuvosto tukemaan perheisiin kohdistuvaa työtä hiippakunnan ja seurakuntien tasolla. Pohjoismaisella tasolla perhepäivien sijaan voisi onnistua asiantuntijakonferenssien järjestäminen, joihin perhevastaavat voisivat sitten osallistua eri hiippakunnista. Samoin neuvosto ehdottaa kirjeessään, että piispat voisivat harkita paimenkirjeen kirjoittamista katolisille perheille ja erityisen rukouspäivän asettamista perheiden puolesta. Se

esittää piispoille mahdollisuutta tukea perheiden yhteisiä pyhiinvaelluksia esimerkiksi Vadstenaan, Kvelaeriin tai Assisiin vähän samaan tapaan kuin vuosittain järjestetään pohjoismaisia pyhiinvaelluksia Lourdesiin.

Pohjoismaiden piispainkokouksen täysistunto pidettiin syyskuun alussa Saksan Hildesheimissa.

KATT

Kardinaalikonsistori esimerkki kirkon universaalisuudesta

Elokuun lopussa kokoontui Vatikaanissa paavi Franciscuksen koollekutsuma kardinaalikonsistori. Kardinaalit, kirkon prinssit, kaikkialta maailmasta kokoontuivat paavin kutsusta ottamaan vastaan joukkoonsa 20 uutta jäsentä ja antamaan tarkempia suuntaviivoja Rooman kuurian eli kirkon keskushallinnon uudistukselle, joka käytännössä lähti liikkeelle tänä kesänä, kun kuurian uudelleenorganisointi virallisesti toteutui apostolisen konstituution *Praedicate Evangelium* (Julistakaa ilosanomaa) mukaisesti. Tästä kerrottiin jo aikaisemmin: *Fides* 3/2022, s. 14-15. Samalla kardinaalit äänestivät kahden autuaan kanonisoinnista.

Kun pyhä isä toukokuussa kertoi uusien kardinaalien nimittämisestä, hän pyysi uskovia erityisesti rukoilemaan heidän puolestaan, jotta ”he – vahvistuen uskollisuudessaan Kristukselle – voisivat auttaa minua Rooman piispan virassa koko Jumalan pyhän ja uskollisen kansan hyväksi”.

UUSIEN KARDINAALIEN joukossa on paavi Franciscuksen aikaisemman linjan mukaisesti jälleen monia, joiden voidaan sanoa edustavan yhä kansainvälisempää ja ”periferioihin” yltävää kirkkoa. Viime vuosien saatossa italialaisten ja eurooppalaisten kardinaalien osuus koko kardinaalikonsistorista on tasaisesti pienentynyt. Tälläkin kertaa kuusi uutta kardinaalia tulee Aasiasta, kaksi Afrikasta ja neljä Keski- ja Etelä-Amerikasta. Uusia maita kardinaalikonsistoriin liittyy neljä: Mongolia, Paraguay, Singapore ja Itä-Timor. Kardinaalin nimityksestä kieltäytyi kesällä belgialainen Ghentin emerituspiispa Luc Van Looy.

Uudet kardinaalit tekivät konsistorin yhteydessä paavin kanssa myös tervehdyskäynnin emerituspaavi Benedictuksen luona.

Kardinaalikonsistorin kokoonpano uusimpien nimityksien jälkeen on seuraava: Kardinaalien kokonaismäärä on 226, joista mahdollisessa

Uudet kardinaalit tekivät konsistorin yhteydessä paavin kanssa myös tervehdyskäynnin emerituspaavi Benedictuksen luona.

konklaavissa äänioikeutettuja on 132. Yli 80-vuotiaita kardinaaleja on tällä hetkellä 94. Nykyisistä kardinaaleista 52 on pyhän paavi Johannes Paavali II:n nimittämiä, 64 paavi Benedictus XVI:n nimittämiä ja loput 112 nykyisen paavin nimittämiä. Kardinaaleista 106 on Euroopasta, 60 Amerikoista, 30 Aasiasta, 27 Afrikasta ja 5 Oseaniasta.

UUDET KARDINAALIT OVAT arkkipiispat Arthur Roche, Lazarus You Heung-sik ja Fernando Vérgez Alzaga, jotka johtavat virastoja Rooman kuuriassa, Marseillen arkkipiispa Jean-Marc Avelin, Ekwulobian piispa Peter Ebere Okpaleke Nigeriasta, Manhausin arkkipiispa Leonardo Steiner Brasiliasta, Goan ja Damäon arkkipiispa Filipe Neri António Sebastião do Rosário Ferrão Intiasta, San Diegon piispa Robert W. McElroy

Yhdysvalloista, arkkipiispa Virgílio do Carmo da Silva Itä-Timorista, Comon piispa Oscar Canto-ni Italiasta, Hyderabadin arkkipiispa Anthony Poola Intiasta, Brasilian arkkipiispa Paulo César Costa Brasiliasta, Wa'n piispa Richard Kuuia Bawobr Ghanasta, Singaporen arkkipiispa William Seng Chye Goh, Asunciónin arkkipiispa Adalberto Martínez Flores Paraguayasta sekä Ulan Batorin apostolinen prefekti Giorgio Marengo IMC Mongoliasta; viimeksi mainittu on kardinaaleista nuorin, vain 48-vuotias. Yli 80-vuotiaita kardinaaleja ovat emeritusarkkipiispa Jorge Enrique Jiménez Carvajal, emeritusarkkipiispa Arrigo Miglio, isä Gianfranco Ghirlanda SJ ja monsignore Fortunato Frezza.

KATT / Vaticannews

Katedraalin urkuja kunnostetaan

Pyhän Henrikin katedraalin urut korjataan ja huolletaan perusteellisesti syksyn aikana. Tukholmalaisen tehtaan, Richard Jacobyn, vuonna 1967 valmistuneet urut saavat uuden sormion, jalkion, sekä ilmalaatikon tarvittavine teknisine laitteineen. Muun muassa nahkaosat, jotka myös uusitaan, tulevat Ranskasta. Korjaustyöt suorittaa Pertti Metsävuori, joka tuntee urut perinpohjaisesti ja joka kuuluu Suomen tunnetuimpiin urkuasiantuntijoihin.

– Uruilla päästään soittamaan jälleen syyskuun lopusta alkaen. Myös urkuillat palautuvat

ohjelmaan jälleen lokakuusta alkaen, kertoo katedraaliseurakunnan urkuri Marko Pitkäniemi.

Suomessa on vain kahdet Jacobyn tehtaan valmistamat urut, toiset sijaitsevat Pyhän Marian kirkossa ja ovat vuodelta 1965. Pyhän Henrikin katedraalin uruissa ei ole kielipillejä, mutta Marian kirkon soittimessa on.

KATT

11.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai (IV)

1L 2. Moos. 32:7-11, 13-14
 Ps. 51:3-4, 12-13, 17+19. – Luuk. 15:18
 2L 1. Tim. 1:12-17
 Ev. Luuk. 15:1-32 tai Ev. Luuk. 15:1-10

14.9. keskiviikko, Pyhän ristin ylentäminen, juhla

1L 4. Moos. 21:4b-9 tai 1L Fil. 2:6-11
 Ps. 78:1-2, 34-35, 36-37, 38. – vrt. 7c
 Ev. Joh. 3:13-17

18.9. kirkkovuoden 25. sunnuntai (I)

1L Aam. 8:4-7
 Ps. 113:1-2, 4-6a, 7-8. – vrt. 1a+7a
 2L 1. Tim. 2:1-8
 Ev. Luuk. 16:1-13 tai Ev. Luuk. 16:10-13

25.9. kirkkovuoden 26. sunnuntai (II)

1L Aam. 6:1a, 4-7
 Ps. 146:6c-7, 8-9a, 9bc-10. – 1b
 2L 1. Tim. 6:11-16
 Ev. Luuk. 16:19-31

2.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai (III)

1L Hab. 1:2-3, 2:2-4
 Ps. 95:1-2, 6-7abc, 7d-9. – 7d-8a
 2L 2. Tim. 1:6-8, 13-14
 Ev. Luuk. 17:5-10

9.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai (IV)

1L 2. Kun. 5:14-17
 Ps. 98:1, 2-3ab, 3cd-4. – vrt. 2b
 2L 2. Tim. 2:8-13
 Ev. Luuk. 17:11-19

16.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai (I)

1L 2. Moos. 17:8-13
 Ps. 121:1-2, 3-4, 5-6, 7-8. – vrt. 2
 2L 2. Tim. 3:14-4:2
 Ev. Luuk. 18:1-8

Rukous

Meidän kerskauksenamme on
 Herramme Jeesuksen Kristuksen risti,
 sillä siinä on meidän autuutemme,
 elämämme ja ylösnousemuksemme,
 ja sen kautta meidät on pelastettu ja
 vapahdettu.

– Pyhän Ristin ylentämisen päivän alkuvirsi

Johdantokurssi 2022–23 Helsingissä

Johdantokurssi alkaa Pyhän Henrikin
 seurakuntasalissa **maanantaina 5.9.**
klo 18.30 jatkuen joka toinen maanantai.

Kurssin tarkempi esittely, sisältö ja päivämäärät
 löytyvät osoitteesta <https://henrik.katolinen.fi/johdantokurssi.html>

Kurssille ei tarvitse ennakkoilmoittautua.
 Tervetuloa kaikki kiinnostuneet!

Rukouksen apostolaatti

Syyskuun 2022 rukouksen apostolaatin palsta

Katolinen kirkko on perinteisesti hyväksynyt kuolemantuomion käytön rangaistuksena äärimmäisissä tapauksissa. Paavi Franciscus on 1.8.2018 julkaisulla päätöksellä muuttanut Katolisen kirkon katekismuksen kohta 2267 tavalla, joka ei enää missään tilanteessa salli kuolemantuomion käyttämistä.

Tiedämme, että vuoden 2021 lopussa oli kaiken kaikkiaan lähes 28 670 kuolemaantuomittua ihmistä ympäri maailmaa.

Amnesty International raportoi 579 teloitusta 18 maassa vuonna 2021. Luku on 20 prosenttia suurempi verrattuna vuoteen 2020.

Vuonna 2021 eniten raportoituja teloituksia tehtiin Iranissa, Egyptissä, Saudi-Arabiassa ja Syyriassa.

Edellä mainitusta huolimatta myös positiivista kehitystä on tapahtunut. Enemmistö maailman maista ei nimittäin enää salli kuolemantuomioita, sillä kuolemanrangaistus on kielletty kokonaan 108 maassa. Käytännössä kaikkiaan 144 valtiota on lopettanut kuolemanrangaistuksen käytön kokonaan.

Eurooppa ja Amerikan manner ovat Valko-Venäjää (joka teloitti vuonna 2021) ja Yhdysvaltoja lukuun ottamatta lähes teloitusvapaita alueita.

Uudistuksen jälkeen Katekismuksen kohta 2267 toteaa kuolemantuomiosta lopuksi näin: ”Kirkko opettaa evankeliumin valossa, että ’kuolemaan tuomitsemista ei voi hyväksyä, koska se on hyökkäys ihmispersoonan koskemattomuutta ja arvokkuutta vastaan,’ ja kirkko työskentelee määrätietoisesti kuolemantuomioiden poistamiseksi kaikkialta maailmasta.”

Jeesus sanoi: ”Minä lähetän teidät kuin lampaat susien keskelle.” Joku on sanonut, että lampaan ei tarvitse huolehtia, että sudet voivat syödä sen, sen pitäisi pikemmin huolehtia, ettei ole niin kuin susi. On suuri riski, että kristityt ovat suden kaltaisia. Jos et rukoile lannistumatta saatat lopussa alkaa etsiä kostoja. Jos haluat olla lammas susien keskellä sinun on pakko rukoilla. Ei ole passiivisuutta, kun me kristityt aina sanomme ”no violence” (ei väkivaltaa). Tämä tarkoittaa uskomista siihen, että Jeesuksella on totuus. Voimme kokea sen joskus sisäisenä taisteluna. Meidän tulee uskoa, että Jeesuksen vastaus väkivaltaan on tehokasta. Jo set rukoilet eli jos sinulla ei ole elävää suhdetta Jeesukseen, voit epäillä, puhuuko Jeesus totta. Maailma sanoo sinulle: älä ole tyhmä ja naiivi. Näytä että olet vahva. Tähän Jeesus taas sanoo: rukoilkaa.

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Syyskuu

- Rukoilemme, jotta ihmispersoonan arvokkuutta loukkaava kuolemanrangaistus poistettaisiin kaikkien maiden lainsäädännöstä.

September

- Vi ber att dödsstraffet, som kränker människovärdet, avskaffas i lag i alla länder.

Lokakuu

- Rukoilemme, jotta kirkko uskollisesti ja rohkeasti julistaisi evankeliumia ja olisi solidaarinen, veljellinen, vastaanottava ja synodaalinen yhteisö.

Oktober

- Vi ber att Kyrkan som troget och modigt predikar Evangeliet, kan vara en välkomnande gemenskap i en anda av solidaritet, medmänsklighet och synodalitet.

Pyhä messu uusien kardinaalien ja kardinaalikonsistorin kanssa

Ihmetys Jumalan suunnitelmasta ja lähetystehtävästä

Pietarinkirkko 30. elokuuta 2022

Tämän messun lukukappaleet on valittu ”kirkon puolesta” vietettävän messun lukukappaleista. Niissä meille kerrotaan ihmetyksestä. Paavali ihmettelee Jumalan pelastussuunnitelman edessä (vrt. Ef. 1:3-14) ja opetuslapset, mukaan lukien Matteus, ihmettelevät kohdatessaan ylösnousseen Jeesuksen, joka lähettää heidät (vrt. Matt. 28:16-20). Kaksi ihmetystä. Syvenykäämme pohtimaan näitä kahta aluetta, joissa

Pyhän Hengen tuuli voimallaan puhalttaa, jotta voisimme lähteä tästä messusta ja tästä kardinaalien kokouksesta kyeten paremmin ”ilmoittamaan Herran ihmetekoja kaikille kansoille” (vrt. vuoropsalmi).

HYMNI, JOLLA Efesolaiskirje alkaa, kumpuaa Jumalan pelastussuunnitelman mietiskelystä historiassa. Aivan niin kuin ihailen katselemme meitä ympäröivää maailmankaikkeutta, niin myös ihmetys valtaa meidät ajatellessamme pelastushistoriaa. Ja niin kuin kosmoksessa kaikki liikkuu tai pysyy näkymättömän painovoiman

mukaisesti, niin Jumalan suunnitelmassa kautta aikojen kaiken alku, olemassaolo ja päämäärä on Kristuksessa.

PAAVALIN HYMNISSÄ tuo ilmaisu – ”Kristuksessa” tai ”hänessä” – on kaikkien pelastushistorian vaiheiden perusta. Kristuksessa meidät on siunattu jo ennen luomista, hänessä meidät on kutsuttu, hänessä meidät on lunastettu, hänessä kaikki luotu tulee jälleen yhdeksi, ja meidän kaikkien lähellä ja kaukana, ensimmäisten ja viimeisten, on määrä Pyhän Hengen kautta ylistää Jumalan kunniaa.

Vatican Media

Tämän suunnitelman edessä meidän on ylistettävä Jumalaa (vrt. IV viikon maanantain laudeksen responsorium): ylistys, siunaus, palvonta, kiitollisuus Jumalan teoista. Ylistäminen syntyy ihmetyksestä; niin kauan kuin ylistys ammentaa voimansa ihmetyksestä ja sitä ravitsee tämä sydämen ja hengen perusasenne, se ei muutu pelkästävaksi. Haluan kysyä meiltä jokaiselta, teiltä, rakkaat veljet kardinaalit, piispat, papit, sääntökuntalaiset ja Jumalan kansa: miten on ihmetyksen laita? Tunnetko sitä joskus? Vai oletko unohtanut mitä se merkitsee?

Tämän ihmetyksen ilmapiirissä siis käymme Paavalin hymnin alueelle.

KUN TAAS käymme lyhyen mutta syvällisen evankeliumitekstin pariin, yhdessä opetuslasten kanssa vastaamme Herran kutsuun ja menemme Galileaan. Jokaisella meistä on oma Galileansa historiassaan, se Galilea, jossa havaitsimme Herran kutsun, meitä kutsuvan Herran katseen; palaten tuohon Galileaan, hänen osoittamalleen vuorelle, koemme uutta ihmetystä. Tällä kertaa emme ihmettele pelastussuunnitelmaa itsessään, vaan sitä vielä yllättävämpää tosiasiaa, että Jumala tekee meidät osallisiksi tähän suunnitel-

maansa: näemme apostolien lähetystehtävän ylösnousseen Kristuksen kanssa. Tuskin voimme edes kuvitella, mitä yksitoista opetuslasta tunsivat kuullessaan nämä Herran sanat: ”Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskennyt teidän noudattaa” (Matt. 28:19-20). Lopussa hän tekee lupauksen, joka antaa toivoa ja lohdutusta – tämän aamun kokoontumisessahan puhuimme toivosta –: ”Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti” (j. 20). Näillä Ylösnousseen sanoilla on yhä, kahdentuhannen vuoden jälkeen, voima saada sydämemme hakkaamaan. Emme lakkaa ihmettelemästä Jumalan tutkimatonta päätöstä julistaa evankeliumi koko maailmalle alkaen tuosta kurjasta opetuslasten joukosta; evankelistalta Matteushan sanoo, että muutamat heistä epäilivät (vrt. j. 17). Tarkemmin ajatellen sama ihmetyks valtaa meidät, jos katsomme meitä tänään tänne kokoontuneita, joille Herra toisti nuo samat sanat, saman lähettämisen! Jokaiselle meistä ja meille yhteisönä, kollegiona.

VELJET, TÄMÄ ihmetyks on pelastuksen tie! Piitäköön Jumala sen aina elävänä, sillä se vapauttaa meidät kiusauksesta ajatella, että hallitsemme kaiken ja olemme ylhäisiä; se vapauttaa vääristä turvallisuudentunteesta, että nykyään on toisin eikä enää niin kuin alussa, nykyään kirkko on suuri ja vahva ja me olemme korkeassa asemassa sen hierarkiassa ja meitä puhutellaan ”teidän korkeutenne”... Onhan siinä tottakin, mutta myös paljon petosta, jolla Valheen isä aina pyrkii maailmallistamaan Kristuksen seuraajia ja tekemään heistä harmittomia. Kutsumuksemme kohtaa maailmallisuuden kiusauksen, joka vähä vähältä vie meiltä voiman ja toivon ja estää meitä näkemästä Jeesuksen katsetta, kun hän kutsuu meitä nimeltä ja lähettää meidät. Sitä on kalvava hengellinen maailmallisuus.

JUMALAN SANA herättää meissä uudelleen ihmetyksen siitä, että olemme kirkossa, siitä että olemme kirkko! Palatkaamme alkuun, kasteemme ihmetykseen! Se tekee uskovien yhteisöstä puoleensavetävän ensin heille itselleen, sitten kaikille: se kahtalainen salaisuus, että Kristuksen sa olemme siunattu ja että Kristuksen kanssa

menemme kaikkialle maailmaan. Tuo ihmetyks ei vähene vuosien kuluessa eikä heikkene, kun vastuamme kirkossa kasvaa. Ei, Jumalan kiitos. Se voimistuu ja syvenee. Olen varma siitä, että tämä koskee myös teitä, rakkaat veljet, joista on tullut kardinaalikollegion jäseniä.

ILOITSEMME SIITÄ, että tämä kiitollisuus on yhteistä meille kaikille kastetuille. Meidän on oltava kiitollisia pyhälle paavi Paavali VI:lle, joka osasi välittää meille tämän rakkauden kirkkoa kohtaan: rakkauden, joka ennen kaikkea on kiitollisuutta, kiitollista ihmetystä kirkon salaisuudesta ja siitä lahjasta, että saamme olla kirkon jäseniä, osallisia ja myös yhteisvastuussa siitä. Kiertokirjeensä *Ecclesiam suam* johdannossa – tuon ohjelmallisen kiertokirjeen hän kirjoitti Vatikaanin II kirkolliskokouksen aikana – paavi Paavali VI:n ensimmäinen ajatus oli: ”että kirkon on oltava syvemmin tietoinen itsestään... alkuperästään ja lähetystehtävästään”. Hän viittaa juuri Efesolaiskirjeeseen, ”suunnitelmaan, jonka Jumala on ikiajoista asti pitänyt salaisuutenaan... jotta se tultaisiin tuntemaan... kirkon kautta” (vrt. Ef. 3:9-10)”.

RAKKAAT VELJET ja sisaret, tätä on olla kirkon palvelija: on osattava ihmetellä Jumalan suunnitelman edessä ja tässä hengessä rakastaa syvästi kirkkoa, valmiina palvelemaan sen lähetystehtävää missä ja miten Pyhä Henki tahtoo. Sellainen oli apostoli Paavali, kuten hänen kirjeistään näemme: hänen apostoliseen intoonsa ja huoleensa seurakunnista liittyi aina, tai pikemminkin sitä edelsi, kiitollinen ja ihmettelevä ylistys: ”Ylistetty olkoon Jumala...”, täynnä ihmetystä. Ehkä se on hengellisen elämämme mitta ja lämpömittari. Toistan kysymyksen, rakas veli, rakas sisar, kaikille meille yhdessä: miten pystyt ihmetykseen? Oletko tottumuksesta kadottanut sen? Pystytkö yhä kokemaan sitä?

OLKOON NIIN meillekin! Ihmetyks. Olkoon niin kaikille teille, rakkaat veljet kardinaalit! Hankkikoon tuon armon meille puoltorukouksellaan Neitsyt Maria, kirkon Äiti, joka ihmetellen tutkisteli ja kantoi kaiken sydämessään. Olkoon niin.

Franciscus

Elokuun 13. päivä tältä vuodelta jää
muistoihin. Muutaman koronavuoden jälkeen voitiin
vihdoin taas järjestää yhteinen hiippakuntajuhla.

Katolilaiset jälleen yhdessä!

HIIPPAKUNTAJUHLA TURUSSA

Koronatauon jälkeen saatiin jälleen viettää Helsingin katolisen hiippakunnan hiippakuntajuhlaa, tällä kertaa poikkeuksellisen juhlallisesti Turussa. Juhlamessussa lähes täydessä Turun tuomiokirkossa kantaesitettiin musiikin tohtori Terhi Dostalin autuaan Hemmingin kunniaksi säveltämä orkesterimessu.

Lauantai, elokuun 13. päivä tältä vuodelta jää muistoihin. Parin koronavuoden jälkeen voitiin vihdoinkin taas järjestää yhteinen hiippakuntajuhla. Juhlapaikaksi valikoitui joidenkin mutkien kautta ja hiippakunnan asiainhoitajan isä Marco Pasinaton sinnikkyden ansiosta Turun tuomiokirkko, Suomen kansallispyhäkkö.

Juhlapäivän ohjelma sisälsi messun, sen jälkeisen lounaan ja lopulta mariaanisen hartauden tai paremminkin pyhiinvaelluksen keskiaikaiselta Maarian kirkolta Koroisten ristille. Ilmoittautuneita oli muutama sata, juhlamessussa kuitenkin oli tuomiokirkon vahtimestarien arvion mukaan jopa 800 messuvierasta ja heidän lisäksi vielä kuoro, orkesteri ja papisto, siis lähes 900 ihmistä!

Kaunis messu ja loistokasta musiikkia

Neitsyt Marian taivaaseenottamisen messun vietti emerituspiispa Teemu Sippo SCJ yhdessä 14 muun hiippakuntamme papin kanssa, joiden joukossa oli myös prelaatti Tuomo T. Vimpari Vatikaanista. Alttari messua varten oli pystytetty suurin piirtein tuomiokirkon keskiaikaisen alttarin paikalle lähelle saarnastuolia, ja papiston paikat olivat puolikaareissa alttarin takana. Papiston taakse oli sijoittunut koko kuoro, orkesteri ja kuoriurkujen soittaja. Asetelma oli hyvin toimiva ja tuomiokirkko oli tälle juhlalliselle messulle otollinen ja samalla hyvin kotoisa paikka. Turun

seurakunnan alttaripalvelijat suoriutuivat tehtävästään kiittävästi isä Stanislaw Zawilowiczin SCJ johdolla.

Saksassa asuvan musiikin tohtori Terhi Dostalin säveltämä orkesterimessu oli valtavan kaunis. Turhaan olivat jotkut pelänneet, että kirkossa joutuisi kuuntelemaan pitkän tovin jotakin "atonaalista nykymusiikkia". Turhaan, sillä 55-jäseninen Suomen Laulu -kuoro, 12-jousinen Mikkelin kaupunginorkesteri ja kuoriurkuja soittanut urkuri-cembalisti Pilvi Listo-Tervaportti esittivät Esko Kallion johdolla herkän ja vaikuttavan, myöhäisromanttisen mutta samalla monista aikaisemmista kausista vaikutteita saaneen teoksen, joka jätti monet kuulijat lähes sanattomiksi – tällaisestakin messun musiikki voi olla, ainakin juhlallisimmillaan!

Terhi Dostalin sävelteoksen *Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus* ja *Agnus Dei* kuljettivat messuvieraat lempeässä huomassaan, vähän kuin

Neitsyt Marian sylissä, läpi koko messun. Musiikin tunnelma vaihtui tekstien mukaan, varsinkin Kristuksen astuminen tuonelaan ja toisaalta ylösnousemuksen riemu tulivat melkein käsin kosketeltaviksi, niin onnistuneesti musiikki niitä ilmaisi.

Kommuunion aikana Terhi Dostal soitti vielä itse flyygelillä säveltämänsä kauniin *Balladin* kuoriurkujen säestyksellä. Offertoriumilla, kommuuniolla ja messun lopuksi kansa pääsi myös laulamaan tuttuja hymnejä Marko Pitkäniemen soittaessa kirkon pääurkuja. Alkukulkueen aikana oli jo kuultu Mikkelin kaupunginorkesterin esittämänä Sibeliuksen *Andante festivo*.

On lausuttava vilpittömä kiitos Turun tuomiokirkkoseurakunnan papistolle ja henkilökunnalle tuomiokirkon lainasta sekä heidän ystävällisestään ja auttavasta asenteestaan ja ammattitaidostaan. On kiitettävä messun viettäjiä ja järjestäjiä. Ja ennen kaikkea on kiitettävä Terhi Dostalia, joka

oma-aloitteisesti oli lähtenyt pitkälle tielle ja kahdeksan vuoden ajan tehnyt ja viimeistellyt tätä hienoa sävelteosta. Ilman hänen taiteellista, hengellistä ja myös taloudellista panostaan ei Turussa olisi saatu kokea mitään tämänkaltaista. Kiitos kuuluu myös kaikille musiikin esittäjille. Messu esitettäneen radiojumalanpalveluksena ensi vuonna. Ja tänäkin vuonna vielä konserttiversioina ainakin Helsingissä ja Mikkelissä.

Iloinen lounashetki ja herkistävä paluu juurille

Messun jälkeen monet messuvieraat siirtyivät omassa tahdissaan Aurajoen toiselle puolelle, jossa seurakuntatalon toisessa kerroksessa oli tarjolla pientä syötävää. Juhlaväki levittäytyi tehokkaasti kaikkiin avoimiin tiloihin ja nautti hyvistä mauista samalla iloiten yhdessäolosta ja juhlamessun jättämästä tunnelmasta. Ihmiset eri seurakunnista tutustuivat toisiinsa tai tapasivat toisiaan uudestaan pitkän tauon jälkeen; kysyttiin kuulumisia ja toivottiin pian uutta piispaa tälle piskuiselle katoliselle kansalle. Ehkä rukouksemme pyhän Henrikin kunniaksi rakennetussa Turun tuomiokirkossa, autuaan piispa Hemmingin omassa katedraalissa, vihdoinkin kantaisivat perille asti?

Pari tuntia myöhemmin Maarian kirkolle oli kokoontunut lähes parisataapäinen pyhiinvaeltajien joukko, joka isä Pasinaton alkusanojen jälkeen lähti laulaen ja rukoillen kulkemaan kilometrin matkaa kohti Koroistenniemielle pystytettyä ristiä. Aurinko paistoi siniseltä taivaalta ja

kullankeltaisia värejä jo enteilevät pellot levittäytyivät reitimme kummallekin puolelle.

Koroistenniemielle saavutaan nurmikon peittämien suojaavien välistä. Silmien edessä avautuu kaunis jokien rajaama nurmikenttä, jossa on nähtävissä vain joitakin vanhan kirkon ja piispantalon perustuksia sekä suuri valkoinen risti. Tänne siirrettiin Nousiaisista Suomen piispanistuin jo vuonna 1229. Tällä paikalla eli ja hallitsi ainakin kolme varhaista Suomen katolista piispaa, kunnes piispanistuin siirrettiin lähemmäksi rakennettavan Turun tuomiokirkon läheisyyteen vuonna 1290. Tuomiokirkko valmistui vuonna

1300. Monille tämä kontakti katolisuuden varhaisimpaan historiaan Suomessa oli hyvin vaikuttava kokemus.

Neitsyt Marian silmien edessä, Koroisten ristin juurella päätimme pyhiinvaelluksemme rukoukseen ja lauloimme loppuhymninä *Ave Marian*. Kiitollisena oli helppo yhtyä sen ylistäviin sanoihin: *Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Iesus*. – Siunattu sinä naisten joukossa, ja siunattu kohtusi hedelmä, Jeesus.

Teksti ja kuvat Marko Tervaportti

Ihminen orkesterimessun takana

Suomalainen pianisti, säveltäjä ja musiikin tohtori Terhi Dostal, omaa sukua Jääskeläinen, on kotoisin Mikkelistä. Hän on naimisissa saksalaisen lääkärin Stefan Dostalin kanssa ja heillä on kolme lasta. Perhe asuu Berliinissä. Haastattelin Terhiä Fidestä varten lyhyesti hiippakuntajuhlan jälkeen.

Onneksi olkoon hienosta sävellyksestä ja sen upeasta esityksestä! Minkälainen kokemus tämä oli? Olet varmasti tehnyt valtavasti työtä kaiken onnistumiseksi?

Sävelsin messua vuosina 2012-2020, yhteensä 8 vuotta. Kaikista osista kirjoitin lukuisia versioita hieman erilaisille kokoonpanoille, kunnes sekakuoro, jousiorkesteri ja urut vakiintuivat tähän esitykseen. Messun säveltäminen oli minulle kristittyä hyvin hengellinen kokemus, koska halusin eläytyä rukousten jokaiseen sanaan, luoda mahdollisimman hartaan tunnelman ja välittää tekstin sanoman musiikin kautta. Musiikin täytyy saada ihmiset kokemaan rukouksen kauneus ja toisaalta sen suuruus ja järkyttävyys.

Oli jännittävää kuulla sävellys, jota olin ajatellut niin paljon. Olin liikuttunut esiintyjien taituruudesta. Suomen Laulu -kuoro oli harjoitellut kappaletta vuoden alusta asti ja kapellimestari Esko Kallio oli sisäistänyt sävellyksen monet tasot hyvin syvällisesti. Oli tärkeää saada esitykseen hyvät ammattimuiset soittamaan, ja Mikkelin kaupunginorkesteri ja urkuri Pilvi Listo esiintyivät virtuoosisesti.

Miten sait kuoron ja orkesterin innostumaan ja osallistumaan tähän projektiin?

Kuoro ja Pilvi olivat mukana alusta asti. He ovat esittäneet musiikkiani ennenkin. Orkesteria hieman etsiskelin, mutta lopulta kotikaupunkini orkesteri oli luonteva valinta.

Minkälaisia kommentteja olet kuullut tästä teoksestasi, varsinkin juhlamessuun osallistuneilta?

Sain ainoastaan positiivista palautetta. Hauskaa oli, että jokainen kommentoija mainitsi lempiosakseen eri osan. Se kertoo ehkä siitä, että kaikki osat ovat laadultaan tasaisia.

Arvostan erityisen paljon piispa Teemulta saamaani kommenttia: "Vielä kerran onnitteluni säveltämäsi messun johdosta! Minusta se on mestariteos, joka tullaan esittämään vielä monta kertaa. Siinä puolustat perinteistä säveltämistapaa, joka tulee aina pysymään aitona tunteiden ja mielen tulkina. Messun harras kuuleminen oli unohtumaton elämys."

Miten itse kuvailisit messuasi?

Sävellyksessä on perinteisen messun tapaan viisi osaa: *Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus ja Agnus Dei*. Myöhäisromanttisen teokseni keskeinen tyylillinen

esikuva on Johannes Brahms, mutta sävelkielessä on vaikutteita myös sekä varhaisempien romantikkojen että barokki- ja renessanssisäveltäjien musiikista. Messuni on muodoltaan syklinen eli samat teemat ja aiheet toistuvat eri osissa.

Mikä sai sinut säveltämään tällaisen teoksen autuaan Hemmingin kunniaksi?

Autuas piispa Hemming on merkittävä suomalaisille katolilaisille ja siten myös minulle. Hän oli tärkeä vaikuttaja maassamme 1300-luvulla ja pyhän Birgitan ystävä. Birgitta on oma suojeluspyhimykseni, joten Hemming tuntuu ehkä siksikin minulle läheiseltä.

Entä sinä itse: Minkälainen oli tiesi katoliseen kirkkoon?

Kiinnostuin katolilaisuudesta jo lapsena käytyäni Vadstenassa birgittalaisluostarissa. Myöhemmin Wienissä kuulemani upeat orkesterimessut olivat minulle mystinen elämys. Muusikkona matkustelin paljon katolisissa maissa ja opiskelin Italiassa ja Itävallassa. Kokemukseni olivat kuitenkin vaihtelevia, sillä kussakin maassa näyttää olevan pinnalla hieman erilainen hengellisyys ja ihmiset painottivat eri asioita. Saksankielisen kielialueen älyllinen ja kyseenalaistava katolilaisuus, johon tutustuin Itävallassa ja Baijerissa, sai minut kuitenkin lopulta täysin vakuuttuneeksi, että tämä on minun tieni.

Minkälaista on elää katolilaisena Saksassa?

Asun Berliinissä, joka on diaspora-aluetta. Kuitenkin kaupungissa on satojatuhansia katolilaisia. Berliinin katolilaisuus on värikästä, koska sille antavat vaikutteensa Saksaan vakiintuneiden tapojen ohella monista maista tulleiden katolisten siirtolaisten, etenkin kroatialaisten ja puolalaisten, erilaiset traditiot. Olen kuitenkin ollut hieman pettynyt tälläkäläiseen kirkkomusiikkiin. Vaikka Berliini on merkittävä musiikkikaupunki, orkesterimessuja kuulee

harvoin. Onneksi katedraalikuoro Hedwigschor kuitenkin esittää korkealaatuista kirkkomusiikkia tärkeinä pyhinä.

Perheemme kuuluu läheisen seurakunnan perheryhmään, jossa on kymmenisen nuorta perhettä. Tapaamme säännöllisesti messun jälkeen yhdessäolon ja ruokailun merkeissä. Järjestämme perhehartauksia, pyhäkouluopetusta, erilaisia kirkkoon liittyviä tilaisuuksia, hyväntekeväisyystempauksia, konsertteja, perheiden pyhiinvaellusretkiä ja monenlaista muuta.

Onko jotakin, mitä haluaisit tuoda Saksan katolilaisuudesta Suomeen?

En ole ollut paljonkaan suomalaisen katolilaisuuden kanssa tekemisissä, joten en osaa arvioida eroja. Mikä minulle on tärkeää: Katolinen kirkko on maailman suurin kristittyjen yhteisö. Sen sisälle mahtuu monenlaisia ihmisiä, kansallisuksia, ajattelutapoja ja hengellisiä suuntauksia. On lukemattomia tapoja olla kristitty ja katolisen kirkon jäsen. Toivoisin, että kuuntelisimme ja yrittäisimme ymmärtää toinen toisiamme.

Milloin seuraavan kerran tämän orkesterimessun voi kuulla jossakin? Entä milloin sinä esiinnyt Suomessa seuraavan kerran?

Säveltämäni orkesterimessu esitetään seuraavan kerran konsertissa Temppeliaukion kirkossa 16.10.2022 klo 19. Sen voi kuulla myös Mikkelin tuomiokirkossa 6.11.2022 klo 18.

Minä esiinnyin Helsingissä seuraavan kerran soolokonsertissa 25.9.2022 klo 15 Hietsun Paviijongissa. Esitän siellä suomalaista pianomusiikkia ja ehkä myös omia sävellyksiäni. Soitan saman ohjelman myös Iisalmen kulttuurikeskuksen Torstai-konsertti-sarjassa 29.9. klo 19. Tervetuloa kuuntelemaan!

Kiitos vastauksista!

Marko Tervaportti

Rakastaa ja olla rakastettu

Jeesuksen pikkusisaret maailmalla

Italian Barissa Jeesuksen pikkusisarten yhteisö asuu romanien, perinteisesti mustalaisiksi kutsutun väestöryhmän kanssa. Romanit ovat Euroopan huono-osaisin ja syrjityin vähemmistö, kertoo Jeesuksen pikkusisar Chiara Benedetta.

Meillä on kolme huonetta: teltta, vanha traileri ja pieni katos, joka toimii keittiönämme. Elämme naapureidemme tapaan sillä erotuksella, että me olemme valinneet tämän elämäntavan, mutta he eivät, jatkaa pikkusisar Chiara Benedetta. Tämä on meidän missiomme. Asuessamme täällä heidän kanssaan voimme kertoa heille Jumalan rakkaudesta, Jumalan, joka rakastaa kaikkia ilman ehtoja. Salliessamme itsellemme vastavuoroisesti rakastettuna olemisen, päivistämme tulee kallisarvoisia ja runsaita.

TÄSSÄ BARIN yhteisössä on neljä sisarta: pikkusisaret Rania, Daniela Chiara, Sofia Myriam ja Chiara Benedetta.

Jeesus salli itselleen rakastettuna olemisen ja hänet toivotettiin tervetulleeksi moniin erilaisiin paikkoihin. Hän istui pöydässä veronkerääjien ja syntisten kanssa. Hänet voideltiin Betaniassa tuoksuvalla öljyllä, joka ehkä antoi hänelle mallin myöhemmin tapahtuvalle opetuslasten jalkojen pesulle. Rakastettuna oleminen on kuin kätetty jalokivi, avain elämäämme. Se antaa toisille mahdollisuuden tehdä hyvää meille.

ROMANIT ON USEIN nähty sellaisina, jotka pyytävät toisilta. Päivittäisessä elämässä me tarvitsemme milloin minkin asian vuoksi toisiamme: kastikkeesta puuttuu sipulia, astianpesuaine on lopussa tai polkupyörän rengas on puhki. Kun näyttää oman haurautensa ja pyytää apua, kokee itsensä arvokkaaksi. Keskinäisessä riippuvuudessa kosketamme yhteistä ihmisyyttämme, samaa, joka on Jumalassa. Jeesus eli 30 vuotta riippuvuudessa lähimmäisten ja tuttujen kanssa Nasaretissa ja ymmärsi tämän asian. Me sallimme ”opettajiemme” osoittaa meille, miten uskon voi elää samalla tavalla. Uskolla, joka on todellista luottamusta Jumalan sallimukseen, annamme lähimmäistemme elämän vaikuttaa omaan elämäämme.

KUULEMME USEIN, miten naiset kuiskaavat rukouksiaan. Heidän vuoropuhelunsa Jumalan kanssa on avointa ja jatkuvaa. Syrjityille Jumala

on ainoa turvapaikka, ainoa toivo. Sellaiset, jotka ovat silloin kokeneet armon, voivat jakaa sen toisten kanssa.

ERÄÄNÄ PÄIVÄNÄ sisaret eivät kiireiltään päässet osallistumaan eukaristiaan. Silloin pikkusisar Chiara Benedetta pyysi Jumalaa antamaan jonkin merkin läheisyydestään ja samassa lähinaapuri saapui tuoden sisarille lämpimän vastaleivotun leivän. Naapuri jakoi leivän sisarten kanssa. Isän lempeys oli mukana tuossa eleessä, Hän oli keskuudessamme. Elämä opettaa meille joka päivä jotakin, kun katsomme Jumalan silmin todellisuutta, ihmisiä, läheisiämme ja ystäviä.

Meistä tulee inhimillisempiä, enemmän naisia, enemmän sisaria.

PAAVI FRANCISCUS kirjoittaa, miten köyhän käsi, kuten köyhän Lasaruksen, on meille jatkuva kutsuna tulla ulos omasta varmuudestamme ja mukavuudestamme. Vain heidän kädensä voi auttaa meitä vapautumaan omasta kaikkivoipaisuudestamme ja itsekkyydestämme.

Elina Grönlund, obl.OSSS

Paavi Franciscus julisti Jeesuksen pikkuveljen Charles de Foucauldin pyhäksi viime toukokuussa. Tapah-
tumaa juhlittiin myös Suomessa.
Jeesuksen pikkusisar Leila kirjoitti Fides-lehdessä (5/2022) valaisevas-
ti uuden pyhän elämästä. Tämän innostamana luin
kesähelteessä Jeesuksen pikkuveli Antoine Chatelard-
din kirjan *"Charles de Foucauld verso Tamanrasset"*.
Kirjan äärellä olen saanut seurustella niin Jeesuksen
pikkuveli Antoine kuin pyhän veli Charlesin kanssa
siinä uskossa, että Kristus on keskelläämme – "missä
kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä
minä olen heidän keskellään" (Matt. 18:20).

Kirjassa pikkuveli Antoine korostaa pyhän Charle-
sin halua seurata Jeesusta Nasaretin hengessä. Kato-
liseen perheeseen syntynyt Charles sai kutsumuksen
hengelliselle tielle ja sen aluksi hän suuntasi ensim-
mäisen pyhiinvaelluksensa Pyhälle maalle. Siellä, eri-
tyisesti Nasaretissa, häntä puhutteli vaatimaton, huo-
maamaton elämä, jota Jeesus eli kaikessa arkisessa
hiljaisuudessa Marian ja Joosefin perheessä vanhem-
milleen kuuliaisena. Se oli elämää vailla parrasvaloja,
tavallista, inhimillistä ja vaatimatonta.

Palauttakaamme mieliimme ruusukon iloisten sa-
laisuuskien viides salaisuus: kaksitoistavuotias Jeesus

Pyhä Charles de Foucauld Nasaretin hiljaisuudessa

keskustelemassa lainoppineiden ja pappien kanssa,
mutta vanhemmilleen kuuliaisena hän lähtee Nasa-
retiin. Jeesuksella oli aikaa odottaa hetkeä, jolloin hän
alkaisi toteuttaa Isän hänelle määräämää tehtävää.
Hänellä oli 18 vuotta aikaa odottaa. Hänellä ei ollut
kiire Jerusalemin parrasvaloihin.

Voiko Nasaretista tulla mitään hyvää?

Nasaretin yksinkertainen elämä kutsui yläluokan elä-
mään tottunutta ranskalaista Charlesia. Niin kuin
Franciscus Assisilainen halusi olla kaikkien palvelija
ja kaikkein alhaisin veli, niin myös veli Charles halusi
löytää viimeisen paikan, jossa kaikessa vaatimatto-
muudessa ja maailmalta piilossa kulkevat yksinkertai-
simmat. Heidän kanssaan hän halusi jakaa elämän-
sä, jotta Kristuksen evankeliumi tavoittasi viimeisenä
tulevat. Paikoissa, jotka eivät olleet metropoleja vaan
syryjäisiä, hiljaisia, yksinkertaisen pieniä paikkoja niin
kuin vaatimaton Nasaret, josta opetuslapset Natanael
ja Filippus keskustelivat: "Filippus tapasi Natanaelin
ja sanoi hänelle: 'Me olemme löytäneet sen, josta
Mooseksen laki ja profeettojen kirjat todistavat! Hän
on Jeesus, Joosefin poika Nasaretista.' 'Nasaretistako?'
Natanael kysyi. 'Voiko Nasaretista tulla mitään hyvää?'
'Tule, niin näet', sanoi Filippus" (Joh.1:45-46).

Pyhä Charleskin lähti etsimään köyhien ystävää
Jeesusta ja sai nähdä hänet läheltä. Herransa tavoin
hänenkään tiensä ei osoittautunut helpoksi. Vuodet
trappistiveljenä eivät sammuttaneet veli Charlesin
köyhyyden ja yksinkertaisuuden janoa, niinpä hän
löysi itsensä Nasaretista fransiskaanisten klarissojen
läheisyydestä etsimässä tapaansa seurata Kristus-
ta. Veli Antoine kiinnittää huomion klarissojen luona
vietettyjen vuosien sisältämiin kiusauksiin. Kun Char-
lesilla oli palava halu hengellisen elämänsä syventä-
miseen, hän luonnollisesti otti mallia ympärillä ole-
vista hengellisistä veljistään ja sisaristaan.

Tämä avasi tien myös kiusauksille. Veli Antoine lu-
ettelee viisi (1-5) kiusausta, jotka erityisesti piinasivat
veli Charlesia. Nämä ovat meillekin kiusauksia, vaikka
emme ehkä yhtä suurella innolla kuin pyhä Charles
osaakaan etsiä tapaamme seurata Kristusta.

1. Hyödyksi olemisen pakko

Veli Charlesia vaivasi se, että hän ei kyennyt autta-
maan klarissoja, joiden luona hän asui neljä vuotta
Nasaretissa. Kuinka hän olisi voinut konkreettises-
ti olla sisarille hyödyksi? Olisiko hänen pitänyt lähteä

kerjäämään almuja? Kuulostaako tutulta, kun ajatte-
lemme, että se hyvä mitä saamme toisilta ihmisiltä
on aina maksettava takaisin? Onko näin? Eikö Jumala
ole kaiken hyvän lähde? Jos jollekin olemme velkaa
niin Jumalalle. Mutta eihän Jumalan kanssa voi käydä
kauppaa, ei rahalla tai meidän kättemme töillä. Ai-
noa, mitä Jumala meiltä odottaa, on se, että laitamme
häneltä saadun hyvän kierto. Kaikki, mitä meillä
on itsessään jo, on Jumalan. Niinhän me itsekin kuu-
lumme vain Jumalalle. Mutta tähän meidän on niin
vaikea tyytyä, haluaisimme kuitenkin omilla teoillam-
me maksaa takaisin huolenpidosta, kaikesta hyvästä,
mikä kohdallemme osuu.

Mutta Jumala ei tarvitse meidän maksuamme.
Hän odottaa vain kuuliaisuutta ja tahtoonsa taipumis-
ta. On vaikeaa taipua Jumalan tahtoon. Kun meidän
pitäisi tyytyä odottamaan kärsivällisesti, että Jumala,
jolla ei aika koskaan lopu, toimii itse. Me niin mielel-
lämme kiiruhdamme omine ideoinemme joudutta-
maan tapahtumien kulkua. Mutta onko se Jumalan
tahto sittenkään – tarkoitan tätä meidän kiireistä toi-
mintaamme? Viekö se tapahtumien kulkua Jumalan
tahtomaa tietä? Onko meillä uskallusta ja luottamus-

”Isäni, antaudun sinulle. Tee kanssani mitä haluat, Mitä tehnetkin minulle, kiitän sinua.”

ta antaa asioiden kehittyä hiljalleen, niin että se, mitä toivoimme, toteutuikin jopa vasta meidän maallisen vaelluksemme jälkeen? Näinhän kävi veli Charlesille, joka niin toivoi veljestöä ympärilleen. Säännöt, joita veli Charles Nasaretissa asuessaan kirjoitti, palvelivat Jeesuksen pikkuveljien veljestöä vasta 17 vuotta Charlesin kuoleman jälkeen.

2. Valitun tien synnyttämä epäily

Ennen Nasaretin vuosia veli Charles oli elänyt trapistiveljenä Akbèsissa Syyriassa. Hän oli lähtenyt sinne pian hengellisen kutsun saatuaan ja hänen mielensä täytti palava halu antaa elämänsä Kristuksen palvelukseen. Nasaretin Jeesuksen vaatimattoman elämän seuraaminen ei kuitenkaan näyttänyt onnistuvan Syyrian trappistiluostarissa. Levottomuus ja etsintä saivat hänet jättämään luostarin. Päätös ei kuitenkaan syntynyt hetken mielijohteesta eikä se ollut pelkästään hänen yksityinen ratkaisunsa. Sekä luostarin johtaja että veljestön johto Roomassa pohtivat veli Charlesin tulevaa suuntaa. Luonnollisesti myös veli Charlesin rippi-isä ja hengellinen ohjaaja isä Huvelin oli hänen apunaan. Kaikesta saamastaan tuesta huolimatta veli Charlesia alkoi kiusata epäily, oliko suunnitellen oikea vai tulisiko hänen palata takaisin Syyriaan Akbèsin luostariin?

Epäilyt kalvavat mieltämme niin helposti. Haluamme nähdä tien aukeavan eteemme hetkessä vaila mutkia. Meidän ajatuksemme eivät ole kuitenkaan Jumalan ajatuksia (Jes. 55:8). Jumalalla on aikaa ja kärsivällisyyttä kasvattaa meitä, kun me puolestamme haluamme nopeita ratkaisuja. Jumalan koulussa opimme kuitenkin vähitellen etsimään hänen tahtoaan. Niinkuin veli Charlesin antaumuksen rukouksessa kuulemme hänen oppineen:

*Isäni, antaudun sinulle.
Tee kanssani mitä haluat,
Mitä tehnetkin minulle, kiitän sinua.*

*Olen valmis kaikkeen,
hyväksyn kaiken,
kunhan vain tahtosi toteutuu
minussa ja kaikissa luoduissa,
mitään muuta en halua, Jumalani.*

*Jätän elämäni sinun käsiisi,
annan sen sinulle, Jumalani,
koko sydämeni rakkaudella,
koska minä rakastan sinua
ja rakkaus vaatii minua
antautuen jättäytymään
sinun käsiisi,
varauksetta,
rajattoman luottavaisena,
sillä sinä olet Isäni.*

3. Halu olla valokeilassa ja saada nimensä historiaan

Nasaretin vuosina Veli Charles syventyi opiskelemaan ja samalla kirjoittamaan haaveilemansa veljestön sääntöjä. Hänen sisällään kasvoi halu perustaa veljestö, oma sääntökunta. Nasaretin vaatimattomuudessa

tämä toive ei edennyt. Mutta Jerusalemissa olisi ollut vaikutusvaltaisempia sisaria, jotka vielä kutsuivat veli Charlesia luokseen. Kiusaus jättää Nasaret ja astua Jerusalemin parrasvaloihin oli suuri.

Kuinka usein meidän jokaisen sisällä kyteekään halua tulla nähdyksi, jättää merkki itsestämme historiaan? Me kaikki painimme aika ajoin nähdyksi tulemisen ja näkymättömissä, vaatimattomana elämisen ristiriidassa. Onko tämä jonkinlaista Jaakobin painia? Pitääkö minun tulla nähdyksi? Voinko viettää kätkeytyä, rikasta elämää, vaikei kukaan toinen ihminen minua huomaisikaan? Yhdessä äitinsä Marian kanssa Nasaretin Jeesus vastaa: Kyllä voit! Jeesuskin eli lähes kolmekymmentä vuotta Nasaretissa hiljaista, arkista elämää, jota kukaan ei kirjoittanut muistiin. Millaisia jälkiä hän jättikään ihmisiin, joita hän meille näkymättömissä kohtasi?

Nasaretin arkinen elämä kaikessa hiljaisuudessaan kätkei sisäänsä varmasti monia koskettavia kohtaamisia Jeesuksen ja kaikenikäisten ihmisten välillä, vaikeivat evankelistat niistä evankeliumeissa kirjoitakaan. Voimme uskoa, että hänellä oli suhde myös isovanhempiinsa Annaan ja Joakimiin. Ehkä heidän keskellään oli hetkiä, jotka olivat riemastuttavampia kuin ruusukon neljännessä iloisessa salaisuudessa Jeesus-lapsen kohtaaminen Simeonin ja Hannan kanssa. Ja kuinka Simeon puhkesikaan ylistämään Herraa: ”Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksen...” (Luuk.2:29-32). Jumalan ihmeitä tapahtuu niin paljon suurelta yleisöltä kätkeytyä. Kunpa vain osaisimme niistäkin kiittää Jumalaamme!

4. Ruoho näyttää vihreämmältä aina muualla

Kun kaikki tuntuu pysähtyvän, enkä saa ideoilleni tukea, kertooko tämä siitä, että paikka, missä olen, on väärä? Onko katsottava aidan toiselle puolelle, jospa siellä olisi parempi? Näissä lähtökuopissa veli Charleskin kylpi kiusauksissaan. Näin varmasti me kaikki välillä tuskailemme ja alamme uskoa, että jossakin muualla olisi parempi. Koska emme missään muualla voi nähdä elämän monimutkaisuutta ja särkikkyyttä niin hyvin kuin juuri omassa paikassamme, tässä ja nyt.

Läheltä katsottuna näemme kaikki kipeimmätkin kipukohdat. Kauas aidan toiselle puolelle kurkkiesamme ruusunpuna peittää kipeän rösoiset elämän piirteet näkymättömiin. Eikö tämä ole paikka, jossa meiltä kysytään ihmiselämän epätäydellisyyden hyväksymistä, kärsivällisyyttä ja pitkäjänteisyyttä? Se on vaikeaa, vaikka saammekin uskoa, että kaikki kääntyy lopulta niiden parhaaksi, jotka odottavat Jumalaa!

5. Olla nöyrä ja harras vai näyttää nöyrän hartaalta

Veli Charles hengellisen tiensä ensimmäisellä puoliskolla vierasti ajatusta pappeudesta. Hän näki pappeuden merkitsevän asettumista muiden ihailtavaksi ja esittämään toisille hurskasta. Epäilemättä monet meistä ihailevat ja kunnioittavat pappeja tällä tavalla, mutta haluavatko papit tätä? Jos pappien ihailu on itsetarkoitus, olemme väärällä tiellä. Tämän veli Charlesin tuli ymmärtämään.

Todellinen pappeus on palvelemista ja hartaus on kuuliaisuutta Herralle eikä hartaan, arvokkaan ilmeen näyttämistä paimennettaville. Veli Charles vihittiin papiksi 9. kesäkuuta 1901. Nasaret kiusauksineen jäi Pyhän maan kaupunkina taakse, mutta isä Charlesin sydämessä Nasaretin asema vain vahvistui. Algerian autiomaassa hänen kulkunsa jatkui kohti viimeisintä, kaukaisinta Jumalan rakastamaa ihmistä.

Kaunista on muistaa, että tuota viimeisen ihmisen paikkaa me syntiset emme koskaan voi omistaa, sillä se paikka on Jeesuksen. Jumalan Pojan, joka suostui ottamaan viimeisen, halveksituimman paikan luopuessaan kaikesta: ”Hänellä oli Jumalan muoto, mutta hän ei pitänyt kiinni oikeudestaan olla Jumalan vertainen, vaan luopui omastaan. Hän otti orjan muodon, tuli ihmisten kaltaiseksi. Hän eli ihmisenä ihmisten joukossa, alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti” (Fil. 2:6-8).

Pyhä Charles kirjoittaa: ”Osoittakaamme kunnioitusta kaikkein pienimpiä, vähäpätöisimpiä ja avuttomampia veljiämme kohtaan, sillä täysin aiheellisesti he ovat Jeesuksen lempilapsia. Hehän ovat yleensä kaiken yksinkertaisimpia, aidoimpia ja vähiten ylpeitä ihmisiä. Menkäämme heidän joukkoonsa ja olkaamme yksi heistä.” (Lainaus on kirjasta: Charles de Foucauld: *Sinä haluat minun sydämeni. Ajatuksia vuoden jokaiselle päivälle*. KATT, 2022.)

Eeva Vitikka-Annala

MARSSI ELÄMÄN PUOLESTA

March for Life
10.9.2022
Senaatintori
Helsinki

”Ihmiselämä on ehdottomasti kunnioitettava ja suojeltava sikiämishetkestä alkaen. Ihmisolennolle on tunnustettava ihmisen oikeudet jo sen olemassaolon ensimmäisenä hetkenä. Näihin oikeuksiin kuuluu jokaisen viattoman olennon oikeus elää” KKK 2270

Messu Pyhän Henrikin katedraalissa klo 12.00, jonka jälkeen kokoontuminen Senaatintorilla 14.00

Tule puolustamaan elämää!

Pyhän Ursulan ja Pyhän Olavin seurakuntien
Elämän puolesta ryhmät

Kirkon synodaalisuus Suomen katolilaisten silmin

Helsingin hiippakunnassa ja sen seurakunnissa käytyjen synodikeskustelujen yhteenveto.

Helsingin hiippakunnassa käynnistettiin hiippakunnallinen synodiproessi vuoden 2021 toisella puoliskolla, kun hiippakunnan synodiyhdyshenkilöiksi nimitettiin 1.9.2021 hiippakunnan asiantuntijajäseniä Marco Pasinato ja viestintäjohtaja Marko Tervaportti. Asiantuntijajäseniä vieraili syksyllä 2021 kaikissa seurakunnissa kannustamassa seurakuntalaisia muodostamaan omia keskusteluryhmiä ja pyytämässä heiltä raportteja keskusteluistaan synodin teemoista.

Ensimmäisiä osaraportteja valmistui jo ennen vuoden 2021 loppua, ja talven ja kevään kuluessa saatiin tusinan verran laajempia raportteja, joiden laatijat edustivat vähän yli puolta Suomen kahdeksasta seurakunnasta ja myös Jerusalemin pyhän haudan ritarikuntaa. Alkuvaiheessa tieteenkin koronarajoitukset vaikeuttivat ryhmien kokoontumista fyysisesti samaan paikkaan.

Toinen reitti ajatusten ja näkemysten esittämiseen avattiin loppukeväällä 2022, jolloin hiippakunnan nettisivuille avattiin kyselykaavake. Kaavakkeessa kysyttiin pari taustakysymystä ja esitettiin sitten synodidokumenteissa annetut kymmenen kysymystä. Kaavakkeen täytti 20 eri ihmistä kuudesta eri seurakunnasta (puolet katodraaliseurakunnasta), tasaisesti eri ikäryhmistä (eniten 40-59-vuotiaita) ja neljästä eri kieliryhmästä (suomenkielisiä 80%).

Seuraava yhteenveto on kooste tyypillisimmistä näkemyksistä, huomioista, kritiikin tai kiitoksen aiheista ja kehittämisideoista, joita Helsingin hiippakunnan piiristä saaduissa vastauksissa on esitetty.

Huom. Tätä lehteä varten jätettiin pois yksittäisten keskusteluteemojen yhteenveto-osuus. Niihin voi kuitenkin tutustua hiippakunnan kotisivuilla osoitteessa katolinen.fi/synodi-21-23. Siellä on luettavissa englanniksi myös yhteenveto Pohjoismaiden hiippakuntien vastauksista.

Yleistä

Katolinen kirkko Suomessa on pieni vähemmistökirkko. Monissa vastauksissa tämä asetelma näkyi selvästi. Niinpä seurakunnassa koettiin yhteisöllisyyden kannalta tärkeäksi **katolilaisuus siinänsä**. Monille se on lapsuuden perintöä, toisille aikuisena tapahtuneen harkinnan tulosta. Vastauksissa ei mitenkään tullut esiin ajatus, että nämä

Synoditapaamisia pidettiin myös kodeissa. Kuva: Heikki Kymäläinen.

kaksi ryhmää olisivat jotenkin eriarvoisia, niin kuin joskus tunnutaan ajattelevan.

Toisaalta Suomen katolilaisten monikielisyys ja -kulttuurisuus sekä erilaiset hengelliset suuntaukset rajoittavat mahdollisuuksia käydä sujuvaa keskustelua ja se puolestaan lisää riskiä jakautua **omiin ryhmiin**, joissa painotetaan eri asioita ja joskus myös suhtaudutaan toisiin ryhmiin varauksellisesti, jopa kielteisesti.

Ilahduttavasti tärkeässä asemassa on **pyhän messun** viettäminen ja siihen osallistuminen. Usein toistettiin toivetta siitä, että messu voisi olla jotenkin yhteisöllisempi, niin että kaikki – niin papisto kuin maallikotkin – voisivat osallistua omiin osuuksiinsa ja tehtäviinsä entistä tietoisempina.

Lähes kaikissa vastauksissa toivottiin, että seurakunnissa pidettäisiin säännöllisesti jonkinlaisia **seurakuntakokouksia**, tapaamisia, joissa maallikot ja papisto voisivat vapaamuotoisesti keskustella ajankohtaisista asioista, joita eivät ole pelkät teologiset ja moraaliset kysymykset vaan seurakunnan hoitamiseen ja kehittämiseen liittyvät – maalliset – asiat.

Lähes kaikissa vastauksissa kiinnitettiin huomiota myös siihen, että **kirkkoherrojen vastuulle jää tai jätetään liian paljon sellaisia asioita**, joita maallikot aivan hyvin voisivat hoitaa oma-

toimisestikin. Tämä rasittaa kirkkoherroja turhan paljon, vie heiltä paljon aikaa ja aiheuttaa välillä myös turhautumista seurakuntalaisissa. Selvästi tarvitaan lisää keskustelua, yhteisöllisyyttä ja myös vapaaehtoisten panosta ja pitkäjänteistä vastuunkantoa. Samoin tiedonkulun tehostamista ja päätöksenteon avoimuutta toivottiin useissa vastauksissa. Useissa vastauksissa mainittiin, että kirkon päätöksenteko ja edustaminen tuntuvat olevan vain pienen sisäpiirin käsissä.

Seuraavassa on poimittu useimmin esiintyneitä huomioita synodikyselyn eri teemoista.

Yhteenkuuluvuus

Helsingin hiippakunta on haastava nimenomaan sen takia, että sen seurakunnat sijaitsevat etäällä toisistaan ja koostuvat hyvin monista erilaisista pienistä ryhmistä. Yksi tärkeimmistä tehtävistä lieneekin löytää keinoja seurakuntien jäsenten **yhteenkuuluvuuden tunteen vahvistamiseen**, koska se on edellytys monille muille toimille, joilla kirkon synodaalisuutta voidaan vahvistaa.

Yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi tarvitaan yhteisiä tilaisuuksia ja tilaa avoimelle keskustelulle, jossa erilaisia tarpeita ja toiveita voidaan esittää – puolin ja toisin – ja myös ongelmia voidaan nostaa esille. Samoin jollakin tavalla on opitta-

”Seurakunnissa tarvitaan ja halutaan toimintaan mukaan kaikenikäisiä ihmisiä, miehiä ja naisia, suomalaisia ja ulkomaalaisia.”

Synodaalista kirkkoa varten
yhteys | osallisuus | lähetys

va näkemään, että me kaikki kuulumme samaan paikalliskirkkoon, Helsingin hiippakuntaan, joka toimii tässä maassa ja jolla on yhteisiä tavoitteita ja toimintamalleja (toivottavasti jo pian) yhden piispan johdolla. Me emme kuulu vain omaan ryhmäämme, vaan olemme myös osa seurakuntaamme, hiippakuntaamme ja koko yleismaailmallista katolista kirkkoa. Oman seurakuntamme ja hiippakuntamme hyvinvointi on meidän kaikkien vastuulla.

Vaikka ymmärretään eri kieli- ja kulttuuriryhmien oman yhteisöllisyyden tarve, korostettiin vastauksissa silti selvästi sitä, että on opittava rakentamaan tätä Suomessa toimivaa paikalliskirkkoa nimenomaan suomalaisena kirkkona, jonka (liturgiset) pääkielet ovat suomi, ruotsi ja latina. Mainitsemisen arvoinen on huomio siitä, että vieraalla kielellä on vaikea keskustella uskonnollisista asioista.

Kuunteleminen, oppiminen ja tiedonkulkua

On löydettävä lisää tapoja ja tilaisuuksia, joissa aidosti kerrotaan ja keskustellaan, kuunnellaan ja otetaan vastaan opetusta, kyseenalaistetaan mutta myös vahvistetaan omaa katolista identiteettiä. Meidän on opittava alati lisää omasta katolisuudesta uskostamme ja saatava vahvistusta elää tämän uskon mukaisesti.

Toisaalta silloinkin, kun emme siihen pysty tai emme siitä välitä, kirkon on pysyttävä lähelämme. On mietittävä, miten puhutaan, miten välitetään Jumalan rakkautta silloinkin, kun esimerkiksi sakramenttien vastaanottaminen on mahdotonta. Ei saa päästää irti niistäkään katolilaisista, jotka eivät käy kirkossa.

Tiedonjano on suurta. Erilaisia kursseja ja koulutuksia halutaan lisää. Erilaisia tapoja välittää tietoa ja antaa opetusta tarvitaan lisää. Tarvitaan lisää tarjontaa ja parempaa tiedonkulkua. Tässä mielessä koetaan, että seurakuntien ja hiippakunnan nettisivut ja Fides-lehti ovat hyvänä apuna, mutta niitä pitäisi päivittää merkittävästi useammin ja kattavammin. Tiedonkulun kehittäminen on tärkeää ei vain tapahtumien ilmoittamisen vaan myös päätösten selittämisen ja mielipiteiden kuulemisen kannalta. Lisäksi varsinkin tiedottamisessa on otettava huomioon myös ne katolilaiset, jotka eivät (vielä) ymmärrä riittävästi suomea. Unohtaa ei saa myöskään suomenruotsalaisia katolilaisia.

Paljon toivottiin kirkolle lisää näkyvyyttä mediassa ja sosiaalisessa mediassa. Kaikenlaisia tietoiskuja katolisuudesta toivotaan mukaan myös seurakuntien toimintaan.

Opettaminen, perheet ja ryhmät

Yhtenä suurena kehittämiskohtena pidettiin sakramenttiopetuksen kehittämistä niin, että se olisi yhdenmukaista koko hiippakunnassa. Samoin painotettiin koulussa katolista opetusta antavien yhteisen kouluttamisen tarvetta ja toivottiin sitä paljon lisää. Samassa yhteydessä nostettiin esiin myös opetukseen tulevien lasten vanhempien kohtaamisen tarjoamat mahdollisuudet vahvistaa ja päivittää heidän uskoaan ja tarjota mahdollisuuksia vertaistukeen.

Yhtenä kehittämiskohtana mainittiin, että on ilmeisesti kovin vähän yhteisiä toimia tai toimintastrategioita yksittäisiä ryhmiä varten: miten tuetaan lapsia tai nuoria, perheitä, vanhuksia, sairaita, syrjäytyneitä, köyhiä, kirkon elämästä etäännyneitä jne.? Jos hiippakunnalla tai seurakunnilla on jonkinlainen yhtenäinen toimintasuunnitelma tai näkemys, niin ainakaan sitä ei tunneta.

Kaikki mukaan!

Monissa vastauksissa toivottiin, että entistä suurempi joukko katolilaisia osallistuisi hiippakunnan ja seurakuntien elämään ja myös lähetystehtävään. Tässä ”työssä” nimenomaan eri ryhmät, kansallisuudet ja myös eri sääntökuntien ja yhteisöjen edustajat voisivat hyvin löytää yhteisen sävelen ja vahvistaa siten seurakuntien yhteenkuuluvuutta, vähentää jännitteitä ja kaataa muureja. Seurakuntien ja hiippakunnan yhteiset tapahtumat, hiippakuntajuhla, pyhiinvaellukset ja retarit mainittiin yhteenkuuluvuuden vahvistamisen kannalta tärkeiksi.

Seurakunnissa tarvitaan ja halutaan toimintaan mukaan kaikenikäisiä ihmisiä, miehiä ja naisia, suomalaisia ja ulkomaalaisia. Koko kirkkoa hyödyttäisi se, että halukkaat ja asiantuntevat maallikot ottaisivat enemmän vastuuta seurakuntien maallisten asioiden hoitamisesta ja papistolle jäisi enemmän aikaa keskittyä hengellisiin tehtäviin. Tiedon siitä, mihin apua tarvitaan ja mistä apua voi saada, on kuljettava nykyistä paremmin.

Lopuksi

Lopuksi on sanottava, että saadut synodiraportit ja -vastaukset olivat monilta osin jopa yksimielisempiä kuin ennakolta saattoi ajatella. Ne nosta-

vat selvästi esiin joitakin kehityskohteita ja tarjoavat monia toteuttamiskelpoisia ideoita. Ennen kaikkea niiden henki on positiivinen ja tulevaisuuteen katsova: se on mahdollista – meidän on mahdollista olla entistä synodaalisempi kirkko, todellinen yhdessä kulkeva yhteisö.

Marko Tervaportti

Rukous synodia varten

Me seisomme edessäsi, Pyhä Henki (Adsumus, Sancte Spiritus)

Me seisomme edessäsi, Pyhä Henki,
ja kokoonnumme sinun nimessäsi.
Sinä yksin johdat meitä,
tule asumaan sydämiimme.
Opeta meille oikea tie
ja kuinka meidän on sitä kuljettava.
Me olemme heikkoja ja syntisiä,
älä anna meidän eksyä.
Älä anna tietämättömyyden johtaa
meitä väärille poluille,
älä anna puolueellisuuden vaikuttaa tekoihimme.
Anna meidän löytää sinusta ykseytemme,
niin että kulkisimme yhdessä kohti
iankaikkista elämää
emme joutuisi harhaan totuuden tieltä
ja siitä, mikä on oikein.
Tätä me pyydämme sinulta,
joka toimit kaikkialla ja kaikkina aikoina,
Isän ja Pojan yhteydessä,
iankaikkisesta iankaikkiseen.
Aamen.

[Piispainsynodin rukous 2021-2023]

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin
katedraalissa **torstaina klo 18.00.**

6.10. Marko Pitkäniemi (Helsinki)

Tervetuloa!

Pyhiinvaelluksilla Pyhän Olavin merkeissä

Kun pohjoisen Keski-Suomen ensimmäinen kristillinen kirkko rakennettiin Laukaaseen vuonna 1593, oli Ruotsin kuninkaana Sigismund, joka puolalaisen prinsessan Katariina Jagellonica poikana oli kasvatettu katolilaiseksi. Valtakunnan uskonnollinen tilanne oli epäselvä: olisiko maa luterilainen vai katolilainen? Kenties siitä syystä Laukaan kirkko sai nimekseen Pyhän Olavin kirkko, ja samaa perua on myös Jyväskylässä vuodesta 1949 toimineen katolisen Pyhän Olavin seurakunnan nimi.

LAUKAAN ENSIMMÄISESTÄ kirkosta on vielä jäljellä sekä kivisiä että puisia jäänteitä Hartikan kirkkomaalla. Koska Jyväskylän katolinen kirkkorakennus tänä vuonna täyttää 60 vuotta, päätettiin asiaa juhlistaa Pyhän Olavin päivänä 29. heinäkuuta tekemällä pieni pyhiinvaellus alkuperäisen Pyhän Olavin kirkon paikalle Laukaan Hartikkaan. Siellä toimitettiin ekuumeeninen sanajumalanpalvelus, jossa saarnasivat Laukaan ev.-lut. seurakunnan puolesta pastori Janne Tervonen sekä Pyhän Olavin seurakunnan kirkkoherra Anders Hamberg. Tilaisuutta juhlisti seurakuntamme vaelluslippu, jossa on kuvattuna sama Pyhän Olavin ikoni kuin Nidarosin tuomiokirkossa Norjassa. Paikalla oli kahdeksantoista sanankuulijaa.

TÄNÄ KESÄNÄ järjestettiin kuuden luterilaisen hiippakunnan voimin myös valtakunnallinen Pyhän Olavin viestipyhiinvaellus, joka kulki 800 kilometrin matkan kirkolta kirkolle halki Suomen. Se alkoi helatorstaina 26. toukokuuta Savonlinnasta ja päättyi 14. elokuuta Turun tuomiokirkkoon. Viestikapulana toimi pullollinen vettä, millä haluttiin viitata sekä ihmisen ekologiseen vastuuseen luomakunnasta että kristilliseen kasteeseen. Tämän vaelluksen kolme tunnusanaa olivat kohtuus, kestävyys ja toivo.

KÄVIMME KULJETTAMASSA Pyhän Olavin lippua muutamilla tämänkin pyhiinvaelluksen etapeilla. Kovin suuria väkimääriä viestipyhiinvaellus ei kuitenkaan saanut liikkeelle suhteessa resursseihin, joilla sitä pitkään oli valmisteltu. Joillakin osuuksilla viestiä kuljetti yksi ainoa vaeltaja, kun taas huipennukseksi aiotun vii-

meisen etapin Koroistenniementä Turun tuomiokirkkoon käveli kymmenen vaeltajaa.

Pyhän Olavin marttyyrikuolemasta tulee vuonna 2030 kuluneeksi tuhat vuotta. Varmaankin silloin on perusteltua järjestää uusi viestipyhiinvaellus jopa Nidarosiin asti.

Osmo Pekonen

Kuva yllä: Pyhän Olavin lippu liehuu siellä jossakin vaelluksen varrella. Kärjessä ristinkantajana Maskun luterilainen kirkkoherra Jouko Henttinen. Kuva: Osmo Pekonen.

Kuva yllä: Kirkkoherra Anders Hamberg ja luterilainen pastori Janne Tervonen toimittamassa sanajumalanpalvelusta Hartikan kirkkomaalla Laukaassa. Kuva: Kristiina Pihl.

Kuva vasemmalla: Pyhän Olavin seurakunnan väkeä Olavin päivän pyhiinvaelluksella. Kuva: Kristiina Pihl.

Pyhiinvaelluksista ja vähän muustakin

Sanoilla on merkitystä. On väliä sillä, mitä nimitystä mistäkin ilmiöstä käyttää.

Kun on vanha, muisti ulottuu pitkälle menneeseen. Olin kovasti mukana, kun ekumeniasta ruvettiin puhumaan opiskeluvuosinani, jotka asettuivat 1940–1950-lukujen vaihteen kahdelle puolelle. Sen jälkeen on pikku hiljaa tapahtunut lähentymistä erityisesti meidän ja Suomen evankelisluterilaisen kirkon välillä ja päästy siihen, että etualalla on se, mikä meitä yhdistää, ja jätetty vähemmälle puhuminen erottavista tekijöistä.

Luterilainen jumalanpalvelus tänään poikkeaa paljossa siitä, millainen se oli silloin ennen. Kun pitkästä aikaa olin luterilaisessa jumalanpalveluksessa v. 1960, se oli Hetassa (Enontekiön kirkonkylä). Hiihtolomallani sattui olemaan Marianpäivä, saamelaisten suuri juhla, ja se alkoi kirkossa. Pappi oli kaksi, ja ensi kerran näin luterilaisen papin yllä kasukan. Päätin, että siinä oli seurakunnan koko paramenttivarasto, sillä toinen kasukka oli musta. Liturgiset värit kai tulivat käyttöön myöhemmin.

En pystynyt seuraamaan kehitystä, kun olin sunnuntaisin omassa kirkossa eikä silloin ollut televisiojumalanpalveluksia eikä 60-luvun alussa paljon televisioitakaan.

Kesti pitkään, ennen kuin sukulaisvierailulla olin luterilaisessa ehtoollispuveluksessa, ja silloin olivat muutokset jo harpanneet pitkän askelen. Liturgiaan, ennen niin vähäiseen, oli lisätty yhtä ja toista tuttua, ja tilaisuuden nimikin oli nyt messu.

Pyhiinvaellus ja toivioretki

Tällä vuosituhanella on tapahtunut paljon muutakin. Meillä katolisilla maallikoilla on eräitä hengelliseen elämään liittyviä toimintoja, joista luterilaiset veljemme ja sisaremmet ovat ottaneet mallia. Sellaisia ovat mm. *pyhiinvaellukset*.

Uskoisin että alkuinnoituksena on ollut espanjalainen *El camino*, pitkä kävelen tehtävä vaellus Santiago de Compostelaan (kuvassa). Euroopassa on paljon ikivanhoja pyhiinvaellusreittejä ajoilta, jolloin kansalla, ainakin hevoseettomilla, ei ollut muuta keinoa matkata kuin apostolinhevokset. Ne matkat olivat paitsi hitaita ja rasittavia myös vaarallisia.

Niillä oli muuten eräs seuraus, joka nykypäivänä on yhteiskunnassamme keskeinen: Ne panivat alulle nykyaikaisen pankkitoiminnan keskiaikana. Se oli Pyhän Hengen pankki. Jäit suurimman osan rahoistasi kuittia vastaan levähdyspaikkaasi ja saatoit nostaa sitä vastaan rahaa seuraavassa. Nämä paikat olivat luostareita ja siis luotettavia.

Pyhiinvaellus on vaellus pyhiin, pyhään paikkaan. Espanjan Santiagossa kohde on hauta, kuten esim. myös Roomassa, joka lieene kristikunnan ensimmäinen pyhiinvaelluksen kohde. Ajan mittaan kohteita tuli lisää, ja erityisesti on mainittava ne monet, jotka liittyvät Neitsyt Mariaan. Euroopan kuuluisimmat ovat Lourdes ja Fatima, mutta voiton pyhiinvaeltajien lukumäärässä vie Meksikon Guadalupe.

Luterilaisissa seurakunnissa järjestetään nykyisin patikkaretkiä, joita nimitetään pyhiinvaelluksiksi, koska niihin liittyy vahva hengellinen aspekti. Nimitys on kovin väärä. Se pyhä puuttuu, siis konkreettinen päämäärä, joka on liikkeelle paneva voima. Hartaudenharjoitus kuuluu toki matkan ohjelmaan, mutta se ei riitä tekemään retkestä pyhiinvaellusta.

Miten olisi toinen nimitys, *toivioretki*?

Vielä vähemmän Santiagoon patikoitsijoista ovat pyhiinvaeltajia ne, jotka ilman hengellisyyden häivääkään ovat vaelluspolulla siksi, että se on kivaa kuntoilua ja siinä tapaa kansainvälistä porukkaa.

Meillä on Suomessakin pyhiinvaellusreittejä, ja tunnetuin niiden päätepeisteistä on tietysti

Köyliönjärvi, pyhän Henrikin marttyyrikuoleman paikka. Katolilaisten pyhiinvaellukset ovat jo vuosikymmeniä toistuneet ”kesä-Heikin” aikaan, ja niitä on tehty patikallakin Turusta käsin. Olin mukana, kun ensimmäinen bussilastillinen v. 1951 lähti Köyliöön. Se tapahtui Paraisilta käsin Pohjoismaiden Academicum Catholicum -yhdistysten kesäkokouksen päätteeksi.

Mutta sitä mukaa kuin luterilaisten pyhiinvaellusinto on kasvanut, katolilaisten on laimentunut. Miksi? Herätys! Tässä olisi seurakuntaneuvostoille työmaata.

Retretti ja retriitti

Toinen katolisten maallikoiden hengennostotie on *retretti*. Sekin on nyt ajankohtainen luterilaisessa seurakuntaelämässä, tosin toisella nimellä, *retriittinä* — ja hyvä niin.

Meillä on ollut retrettejä 1950-luvulta alkaen. Sana retretti on ollut suomalaisessa sivistyssanastossa kauan ennen kuin maallikoiden retrettejä meillä alettiin järjestää. Ennen se tunnettiin sotilasterminä — mutta vetäytyminen kuin vetäytyminen, sitähan on monenlaista. Sana tulee tosiaan ranskan ’vetäytymistä’ merkitsevistä sanasta *retraite*, joka sitten on englantilaisena lainana saanut muodon *retreat*. Retretilästä mitään tietämättömät ottivatkin sitten käyttöön englantilaisen mutkan kautta muodon retriitti. Ja niinhän se nykyisin on: *Va t'en, Gaule, English rules! (Painu suohon, Gallia, englannin kieli jyllää!)*

Olen noista luterilaisten retriittikuvauksista havainnut, etteivät ne mitään retrettejä ole, ainoastaan ne, joita sanotaan ”hiljaisuuden retriiteiksi”.

Mutta tärkeintä toki on aktiivinen toiminta kristillisen hengellisyyden saralla. Se menestykseen ja kukoistakoon.

Rauni Vornanen

Paikalliskirkkomme taloudesta kesäkuun lopussa 2022

Olemme eläneet viime vuosina erikoisia aikoja. Paikalliskirkkomme taloudessa on ollut monenlaisia haasteita, joita ovat aiheuttaneet esim. koronapandemian tuomat rajoitukset. Tällä hetkellä suurin uhka muodostuu Ukrainan sodasta ja energiakriisistä. Saamme toivoa, että tilanne vähitellen paranee ja haluamme uskoa, että tulevaisuus on turvatumpi myös taloudellisessa mielessä.

Aluksi kerron lyhyesti taloustilanteemme kesäkuun lopussa. Sen jälkeen muutama sana paikalliskirkkomme talouden rakenteesta. Lopuksi joitakin likviditeettihuo- mioita.

Paikalliskirkkomme muodostuu hiippakunnasta ja kahdeksasta seurakunnasta. Jotkut seurakunnat ovat melko suuria, jotkut hyvin pieniä. Seuraavista luvuista on poistettu sisäiset siirrot. Rahoituksen kokonaismäärä oli kesäkuun lopussa 1 089 884 euroa. Tästä 38 % muodostui hiippakunnassa ja 62 % seurakunnissa. Toimintamenot yhteensä ilman remontti-investointeja olivat 1 123 653 euroa. Menoista 45 % muodostui hiippakunnassa ja 55 % seurakunnissa. Näin ollen kokonaistulos oli -33 769 euroa alijäämäinen. Seurakuntien yhteenlaskettu tulos (ml. A-Kassarahat) oli kuitenkin ylijäämäinen 147 703 euroa. Paikalliskirkon talous on siis varsin lähellä tasapainotilannetta.

Seurakuntien keräämät jäsentulot (jäsenmaksut, lahjoitukset ja kolehdit) olivat kesäkuun lopussa yhteensä 487 000 euroa. Koko vuodelle budjetoidusta summasta oli kertynyt jo 59 %. Alkuvuosi on perinteisesti vahvempaa kertymisen aikaa, koska alkukeväästä lähetetään jäsenmaksulaskut. Lähtämisen jälkeen kertyy aina enemmän varoja. Uskon, että saavutamme vuoden loppuun mennessä budjetoidun tavoitteen 830 900 euroa. Iloinen asia on, että yhtä seurakuntaa lukuun ottamatta kaikissa seurakunnissa jäsentuloja on kertynyt enemmän kuin on budjetoitu. – Jäsentulojen määrä on kasvanut vuoteen 2021 verrattuna 13 %. Koronaa edeltävään vuoteen 2019 verrattuna tulos oli vielä hiukan alhaisempi, -4 %.

Jäsenmaksujen osuus jäsentuloista oli 64 %. Kaksi kolmasosaa saaduista varoista tulee eniten toivomallamme tavalla, jäsenmaksuina. Ehkä synkkä maailmantilanne vaikuttaa eniten siihen, että vapaaehtoisten lahjoitusten määrä on ollut laskussa useissa seurakunnissa. Sen sijaan kolehtien määrä on pirstunut koronarajoitusten poistuttua. Verrattuna viime vuoden kesäkuuhun, kolehtien määrä on kasvanut 81 %. Tästä voidaan olla todella kiitollisia. Kolehtien määrä on nyt jo korkeammalla tasolla kuin ne olivat ennen koronaa, vuonna 2019.

Kustannusten puolella, Hiippakunnan toimintamenot (ilman investointeja) olivat kesäkuun lopussa 510 726 euroa. Vastaavaan aikaan viime vuonna menot olivat 533 964 euroa. Muutos edelliseen kesäkuuhun oli -5 %. Budjettiin verrattuna hiippakunnan toimintamenoista on kertynyt 52 %. Eli olemme pysyneet melko lähellä budjetissa suunniteltua kehityslinjaa.

Hiippakunnan henkilöstökulut olivat yhteensä 197 663 euroa, mikä on 39 % toimintamenoista. Hiippakunnan toimitilakulut kiinteistöveroineen olivat 70 279 euroa, mikä on 14 % toimintamenoista. Näyttää siltä, että lokakuussa ainakin hiippakunnan sähkömenot nousevat rajusti hinnan- korotusten vuoksi ja muitakin lisämenoja saattaa ilmetä. Inflaation kiihdyttyä on olemassa suuri vaara, että hiippakunnan budjetti tullaan ylittämään.

Seurakuntien toimintamenot (ilman investointeja) olivat kesäkuun lopussa 612 927 euroa. Vuodelle budjetoiduista toimintamenoista oli kertynyt 52 %, eli suurin piirtein puolet. Eli kehitys on ollut lähellä budjettia. Seurakuntien henkilöstökulut olivat 190 000 euroa, missä on mukana myös papiston luontoisedut. Henkilöstökulut olivat 31 % toimintamenoista. Seurakuntien toimitilakulut olivat kesäkuun lopussa kiinteistöveroineen 217 000 euroa, mikä on 35 % toimintamenoista. Kiinteistömenot olivat noin 3 % yli budjetoidun. Nähtäväksi jää, kuinka paljon kiinteistömenot kohoavat loppuvuonna sähkö- ja muiden menojen kallistuessa.

Paikalliskirkon taloudellisesta rakenteesta

Paikalliskirkon talouden rahoituksessa keskeinen osa on jäsenten antamalla jäsenmaksuilla ja muilla jäsentuloilla. Vuoden 2022 budjetissa jäsentu-

lot kattavat 38 % toimintamenoista. Toinen keskeinen rahoituserä on kotimaasta ja ulkomailta saatavat avustukset. Näitä ovat esimerkiksi Opetusministeriöltä ja saksalaiselta Bonifatiuswerkiltä saatavat toiminta-avustukset. Tämän vuoden budjetissa nämä avustukset kattavat 33 % toimintamenoista. Kolmas merkittävä rahoituserä on asunnoista ja muista tiloista saatavat vuokratuotot. Ne kattavat 14 % toimintamenoista. Vuosittain pienehkö osa rahoituksesta on jouduttu järjestämään myymällä omaisuutta. Kuluvana vuonna omaisuuden myynnillä katetaan 9 % toimintamenoista. Loput 6 % toimintamenoista katetaan hyvin monenlaisilla pienehköillä tuloerillä kuten sijoitusten korkotuotoilla, testamenttilahjoituksilla ja sisar- ja veljeskuntien käyttökorvauksilla sekä kynttilämyynnillä. Pankkilainoja kirkolla on perinteisesti ollut varsin vähän.

Toimintamenojen lisäksi hiippakunnalla on erillinen investointibudjetti, jossa käsitellään suuremmat remontit ja uudisrakentamisprojektit. Vuosittain investointibudjetin piirissä on ollut 200 000–800 000 euroa erilaisia hankkeita. Tällä hetkellä merkittävin remontointikohde on Tampereen seurakunnan perusparannushanke, joka kestää useita vuosia. Tulevina vuosina Kuopiossa on tarkoitus suorittaa merkittäviä korjausremontteja. Viime vuonna saatiin valmiiksi Turun iso putkistoremontti. Tänä syksynä ja ensi keväänä joudutaan Oulussa korjaamaan suuren kesällä sattuneen vesivahingon jälkiä.

Paikalliskirkkollemme suuret investoinnit ovat haasteellisia. Saamme yleensä rahoitukseen huomattavan avustuksen Saksasta (60–80 %), mutta avustus tulee jälkikäteen, kunhan hanke on toteutettu. Hankkeen rahoittaminen remontin aikana on siksi suuri ongelma, etenkin pienemmille seurakunnille. Likviditeetti on hyvin tiukka. Tu-

Katolinen omanuskonnon opetus kouluissa – tärkeä osa uskonnon opetusta

levaisuudessa tilannetta saattaa helpottaa hiippakunnan saama rahankeräyslupa, jonka puitteissa varoja voidaan kerätä kaikilta halukkailta. Hiippakunta ja seurakunnat ottavat vastaan myös testamenttilahjoituksia. Kiitos kaikille, jotka päättävät muistaa kirkkoa tällä tavoin.

Rahojen riittävyys eli likviditeetti eri vuodenaikoina

Taloudellisen tuloksen lisäksi vähintään yhtä tärkeää on, että käytettävissä olevat varat riittävät kuukauden menoihin. Viereisellä sivulla olevassa grafiikassa kuvataan yleisto-soisesti paikalliskirkon tulovirtojen riittävyys. Riittävyyteen vaikuttaa sekä saatavien tulojen määrä että kunkin kuukauden suuret menoerät.

Paikalliskirkkomme likviditeetin osalta normaalivuosi kulkee suurin piirtein näin: Ensimmäisinä kuukausina tulot ovat pieniä, mutta menot suuria. Keväällä tilanne on parempi, jäsenmaksujen virratessa sisään ja eri avustajien maksaessa avustuksiaan. Kesää kohti tilanne heikkenee jälleen. Jäsentulojen määrä on kesällä pienimmillään, mutta kesällä joudutaan maksamaan useita suuria menoeriä, kuten työntekijöiden lomarahat ja kiinteistöverot. Alkusyky on yleensä hiukan helpompaa aikaa, mutta loppuvuotta kohden tilanne heikkenee. Joulukuu on yleensä poikkeuksellisen hyvä kuukausi. Silloin saamme runsaasti kolehtituloja, koska messutoiminta on joulun aikaan vilkasta.

Likviditeetin kannalta olisi erittäin tärkeää, että niinä aikoina kun graafissa ollaan 0-tason alla, jäsenet muistaisivat jäsenmaksunsa. Kiitollisia olemme myös jokaiselle, joka muistaa messukolehtien merkityksen. Iloisia olemme myös jokaisesta uudesta jäsenestä, joka päättää aloittaa tukea seurakuntaansa tänä vuonna.

Siunattua syksyä jokaiselle.

Peter Kuronen
Hiippakunnan ekonomi
Taloustoimisto

Om vår lokalkyrkas ekonomi 2022: första halvan

Svenska översättning kan läsas här:
<https://katolinen.fi/hiippakunnan-talous/>

On the economy of our local church in 2022: first half

A Summary in English can be read here:
<https://katolinen.fi/hiippakunnan-talous/>

Uskonnon opetus

Koulujen syyslukukausi on jälleen käynnistynyt. Hiippakunnan opetusosaston johtajana haluan kiittää kaikkia vanhempia, jotka vastuullisesti ovat huolehtineet lastensa uskonnonopetuksen järjestelyistä. Meiltä katolilaisilta vaaditaan tässä asiassa hieman enemmän vaivannäköä kuin valtakulttuurin luterilaisilta, joille opetus järjestyy automaattisesti omalla koululla ja saman ikäluokan suurissa ryhmissä.

Vaivannäkö kuitenkin palkitaan! Koulun omanuskonnon opetus kattaa jo selvästi suurimman osan hiippakuntamme nuorista. He saavat siis vähintään yhden viikotunnin katolisen opetussuunnitelman mukaista opetusta koulussa. Osallistuminen, opetusryhmien lukumäärä sekä opetuksen olosuhteet paranevat vuosi vuodelta koko Suomen mittakaavassa. Esimerkiksi Vantaan kaupunki on esimerkiksi tukenut katolisen opetuksen kehitystä ja lisännyt viime vuosina opetusvirkoja.

Meiltä katolisilta vanhemmilta kuitenkin vaaditaan yhä vastuuta lastemme kristillisen kasvatuksen saralla.

Uskonnonopetus

Perhe on kristillisen ihmisyyteen keskeisin perusyksikkö. Lasten uskonnollinen kasvatus on ensisijaisesti vanhempien vastuulla. Vanhempien tehtävänä on kotikirkon ylläpitämisen lisäksi tuoda perhe oman seurakunnan messuun ja huolehtia siitä, että lapsi osallistuu seurakunnan järjestämään sakramenttiopetukseen ajallaan. Suomessa seurakunnan ensikommunio-opetuksen osallistutaan yhdeksänvuotiaana ja vahvistuskurssille n. 14-vuotiaana. **Sakramenttiopetuksesta ja leireistä vastaavat oma seurakunta ja seurakuntien piirissä mahdollisesti toimivat yhteisöt.**

Suomessa uskonto on pakollinen kouluaine ja se on siksi myös osa hiippakunnan opetusstrategiaa. Koululla on lainmukainen velvollisuus tarjota omanuskonnonopetusta, kun koulupiirissä (esim. Tampereella) on vähintään kolme (3) katolista oppilasta, joiden vanhemmat pyytävät lapselleen katolisen opetussuunnitelman mukaista uskonnonopetusta. Koulu on velvollinen järjestämään opetuksen siten, ettei siitä koidu kohtuutonta haittaa kulkemisen tai muun opiskelun suhteen. Talviset olosuhteet kuuluvat elämään Suomessa, eikä reilumpikaan lumimyräkki ole este koululaisen kulkemiselle kuin aivan erityisen poikkeuksellisissa tapauksissa!

Tästä opetuksenjärjestämisen velvollisuudesta koituu paljon työtä koulujen opetuksen

suunnittelussa. Rehtorit näkevät paljon vaivaa täyttääkseen koululaisten tarpeet ja lain vaatimukset opiskelijan omanuskonnon opetuksen toteutumiseksi. On erittäin tärkeää, että myös perheet joustavat ja tulevat vastaan opetuksenjärjestelyiden haasteiden kanssa. Koska meitä katolilaisia on Suomessa vielä melko vähän, joutuvat lapset joskus osallistumaan uskonnotunnille eri aikaan kuin esim. luterilaiset ja ortodoksit, sekä useinkin kulkemaan toiseen kouluun opetusta varten. Suomalaisessa kulttuurissa on totuttu siihen, että lapset kulkevat hyvin itsenäisesti kodin ja koulun lähialueilla jo ensimmäisestä kouluvuodesta alkaen. Varsin nuorena siis. Siksi on tärkeää, että vanhemmat harjoittelevat lasten kanssa kulkemista kävellen, polkupyörällä ja julkisilla kulkuneuvoilla. Näin tehden lapsen turvallisuus lisääntyy ja myös hänen elinpiirinsä kavereineen ja harrastuksineen laajenee. Puhelimella hän voi aina soittaa vanhemmilleen tai vanhemmat voivat tavoittaa lapsen. On myös olemassa useita näppäriä applikaatioita lapsen seuraamiseen sekä yhteydenpitoon!

Opetuksen järjestelyt varmistuvat kouluilla vasta syksyn aikana. Nyt viimeistään on kuitenkin aika varmistaa, että lapselle järjestetään koulun toimesta lainmukainen omanuskonnon opetus.

Koulu on velvoitettu järjestämään opetusta vain, jos sitä pyydetään. Siksi vanhempien tulee kysyä opetuksesta koulun kansliasta ja tarvittaessa vaatia, että opetus järjestetään. Mitä enemmän oppilaat käyvät katolisessa opetuksessa, sitä enemmän opetusta järjestetään ja sitä laadukkaammaksi opetus ja opetusolosuhteet kehittyvät.

Osmo Vartiainen
Hiippakunnan opetusjohtaja
opetus@katolinen.fi
puh. 050-5440871

På äventyr i Bayern: Oberammergau passionsspelen, slott, kloster och pilgrimskyrkor

En grupp riddare och damer som hör till den Heliga Gravens riddarorden gjorde i slutet av augusti en resa till Bayern för att besöka passionsspelen i byn Oberammergau samt ett antal kloster och pilgrimskyrkor.

Under den fyra dagar långa vistelsen åkte vi dagligen i 4–6 timmar med buss kors och tvärs genom Bundeslandet. Höjdpunkten var givetvis passionsspel i Oberammergau. Kyrkor och kloster som vi besökte var bl.a. klostren Andechs, Ettal och Ottobeuren, samt pilgrimskyrkorna i Altötting, Weiskirchen och Maria Steinbach. Vi spenderade också en hel dag med att besöka öar i sjön Herrenchiemsee och det stora slottet och slottsträdgården där.

Programmet var så omfattande att några av oss inte överhuvudtaget hann till slottet eller ens trädgården. Resan var intensiv men hade samtidigt en anspråkslös, konkret, fast begränsad, religiös framtoning då prelaten Tuomo T. Vimpari

med hjälp av ordens självavårdare och präst fader Anders Hamberg höll mässa för oss. De avbröt dock resan tidigt för att åka tillbaka till Finland för att fira Jyväskylä församlingens 60-årsfestligheter samt för att träffa vänner och bekanta.

Passionsspelen i Oberammergau

Festspelen hölls för 42. gången sedan 1632. Traditionen med passionsspel uppkom i samband med pesten i Europa och fortsatte under det Trettioåriga kriget. Den stora pesten fortsatte under hela 1600-talet delvis som en följd av krigen som härjade i Europa. Karl XII (kung 1697–1718) och den svensk-finska rövararmen går inte med äran

i behåll från detta synnerligen brutala och hänsynslösa rövarkrig. För att be om Guds beskydd från dessa banditer satte de lokala församlingarna upp drygt 400 passionsspel i Bayern. Här hade givetvis den katolska kyrkan och de ledande klostren i regionen Ettal, Rottenbuch, Steingaden och Pölling en ledande roll. Man ville på alla sätt försona sig med Gud för att slippa pesten och de svensk-finska rövararmeerna. Man kan jämföra dem med ryska armens framfart i östra Ukraina.

Varje gång när passionsspelen organiseras, d.v.s. vart tionde år, deltar i spelen drygt 1800 Oberammergaubor av vilka 400 är barn. De flesta av byns 8000 invånare är på ett eller annat sätt involverade i spelen. Då säljs närmare 500 000 biljetter som ger byn inkomster på drygt 30 miljoner euro. Festspelen understöds även av delstatens regering. En tredjedel av alla besökare är amerikaner men ett betydande antal kommer även från Skandinavien och några också från Finland.

Alla deltagare, även orkestermedlemmarna, måste vara personer vilka bott i byn minst 20 år. Man inleder utbildningen eller formationen tidigt redan i tre-års-ålder. Idag begränsas inte längre

deltagandet i passionsspelen av kön, religion eller ålder. Kristus var i år lokal muslim. De som spelar romare får raka och klippa sig. De som spelar judar måste låta sitt skägg och hår växa i minst ett år. Själva texterna, dekorationerna och kläderna anpassas till tidens mode. Kläderna var i grå pastell så det var svårt att skilja de olika personerna åt från varandra. Även de politiska och samhällsliga händelserna såsom Covid-19-epidemin behandlas i de förnyade texterna. Det är en levande teater som lever i tidens anda.

Musiken är fantastisk

Kören har en stor förklarande roll på samma sätt som i den klassiska grekiska teatern. Musiken är helt enkelt fantastisk. Orkestern och kören, med sina 121 sångare samt skådespelarna, arbetar friktionsfritt tillsammans. Texterna är skrivna av lokala förmågor likaså musiken. Ingen liten prestation då programmet räcker närmare sex timmar. Musiken är i betydande grad inspirerats av Mendelssohn.

För att komma in på festspelsområdet genomgår man en omfattande säkerhetsgranskning som för många är bekant från flygfält. Säkerhetsvakter cirkulerade ständigt på områden och i själva festutrymmen. Att övervaka 5000 besökare är ingen liten prestation i synnerhet då passionsspelen efter ca 2,5 timmar tar en tre timmars paus för att sedan fortsätta i närmare två timmar.

Stämningen är kanske mindre andäktig än när den var på 1600-talet. Många känner inte till vad som pågick under den tiden. Idag när man tar paus, dricker man öl, äter en god middag och väntar på att programmet fortsätter. Vi lever ju i en synnerligen sekulariserad tidsålder.

Starkt intryck

På många av oss gjorde passionsspelen ändå ett starkt intryck. Kristi lidande, död och uppståndelse är för oss en religiös verklighet. Därför var det kanske märkvärdigt att uppståndelsen hade

i årets passionsspel betydligt förkortats och "undagömts". Man fick inte bilden av en uppståndne Kristus och den glädje som den borde innebära för hela mänskligheten. Fokuset hade i betydande grad lagts på Judas, för vilken man tydligen hade en stor förståelse, samt för judarna, i synnerhet Kaifas. Man ville lyfta fram argument varför, ur en judisk politisk och ekonomisk synvinkel, det var logiskt att korsfästa Jesus. Man fick uppfattningen att den romerska förvaltningen var naiv och oförstående inför judarnas argumentering. De var bara bråkstakar. Skulden för Jesu korsfästelse fick en logisk ekonomisk-politisk förklaring var själva dödsdomen var en bisak, endast ett resultat av en maktrelation. Ingen mystik här. Detta kanske tilltalar den moderna sekulariserade människan. Kristus presenterades i skådespelet närmast som ett objekt, inte ett subjekt och världens Frälsare. Han hade en blek, undagömd och svag roll i passionsspelen.

Man kan dock rekommendera passionsspelen för dess artistiska och musikaliska innehåll och en unik prestation av en by i Bayern.

Riddarna på resa

Riddarordens resa till Bayern i augusti 2022 var också en prestation. Vi var tidigt uppe, åkte buss hela dagen och var sent tillbaka till hotellet. Jag tycker att resans religiös innehåll kunda ha varit intensivare genom gemensamma böner, läsning av rosenkransen, förklarande av den religiösa innebörden i de otaliga kyrkorna som vi besökte. Kanske hade man också kunnat lyfta mer fram vår ridderliga identitet för att ge denna resa en starkare "pilgrimsfärdskaraktär". Vi behöver väl inte vara helt anspråkslösa i att föra fram vår ridderliga identitet.

Om vi inte hade haft en så utmärkt guide i Mikael Henriksson skulle resan och resmålen blivit för många en enigma. Även Verna Paloheimo hade gjort en stor insats då hon förberedde pilgrimsfärden.

Jan-Peter Paul

Pyhiinvaellus Hattulaan

Hattulan keskiaikaisessa Pyhän Ristin kirkossa vietetään lauantaina **17. syyskuuta 2022** katolinen Pyhän ristin kunnioittamisen ja kantamisen hartaus.

Bussi Hattulaan lähtee klo 10.30 Pyhän Henrikin katedraalin edestä.

Hartaus alkaa Hattulassa klo 13.00.

Hartauden jälkeen Hattulan ev.lut. srk tarjoaa meille kahvit. Takaisin Helsingissä ollaan noin klo 16.

Edestakainen matka maksaa **30 €** ja se maksetaan bussissa.

Ilmoittautuminen
Pyhän Henrikin pappilaan 09-637853
tai henrik@katolinen.fi.

*Pyhiinvaelluksen järjestävät
Maallikkodominikaanit ja
Academicum Catholicum*

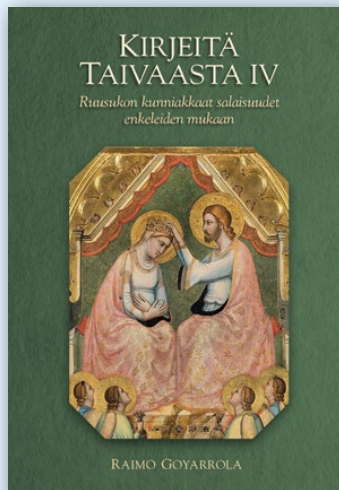
Katolinen tiedotuskeskus on Helsingin kirjamessuilla (6e91)

Charles de Foucauld **SINÄ HALUAT MINUN SYDÄMENI**

Pieni kokoelma pyhän Charles de Foucauldin ajatuksia vuoden jokaiselle päivälle. Ne kuvaavat hänen elämänsä ja toimintansa henkeä ja puhuttelevat myös nykyajan ihmistä kilvoituksen ja kristillisen elämän tiellä.

KATT 2022, 120 sivua, hinta 16,–

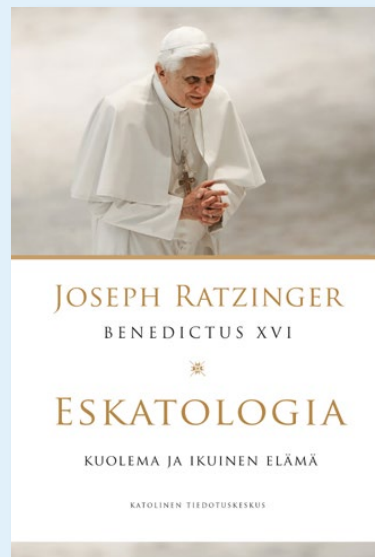

Raimo Goyarrola **KIRJEITÄ TAIVAASTA IV Kunniakkaat salaisuudet**

Kunniakkaat salaisuudet ovat ruusikon salaisuuksien neljäs ja viimeinen osa. Niissä saamme pohdiskella Jeesuksen ja Marian viimeisiä hetkiä maan päällä. Jeesuksen ylösnousemus ja taivaaseenastuminen avaavat oven taivaaseen ja siten iankaikkiseen iloon.

KATT 2022, 154 sivua, hinta 15,–

Nämä ja paljon muuta!

Joseph Ratzinger **ESKATOLOGIA**

Eskatologia, oppi kuolemasta, ylösnousemuksesta ja ikuisesta elämästä, on ollut yksi Joseph Ratzingerin eli paavi Benedictus XVI:n keskeisistä teemoista. Teosta Ratzinger itse on pitänyt onnistuneimpana kirjanaan.

KATT 2021, 316 sivua, hinta 25,–

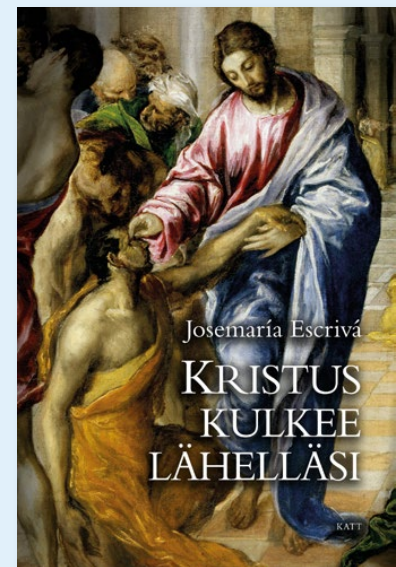

Jeesus-lapsen Teresa **VIIMEISET KESKUSTELUT**

Teos joka johdattaa meidät syvälle pyhän Jeesus-lapsen Teresan yksityisyyteen. Se sisältää luostarisairan muistiinmerkitsemiä Teresan sanoja kuuden kuukauden ajalta ennen hänen kuolemaansa.

KATT 2021, 342 sivua, hinta 26,–

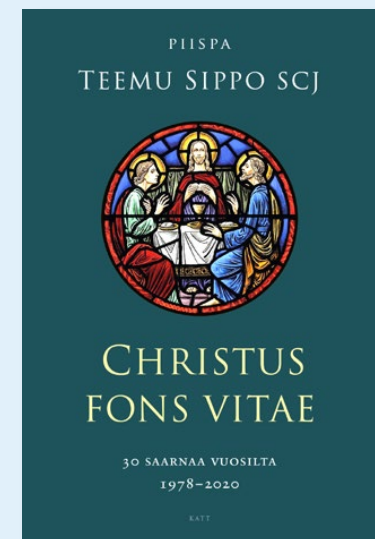
Tervetuloa osastolle 6e91

Josemaría Escrivá **KRISTUS KULKEE LÄHELLÄSI**

Aiemmin suomentamaton kokoelma Josemaría Escriván saarnoja kattaa koko kirkkovuoden adventin alusta Kristus-kuninkaan juhlaan. Kirja opettaa kohtaamaan Kristuksen ja huomaamaan hänen läsnäolonsa tavallisessa elämässämme ja pyhittämään jokapäiväisen työmme.

KATT 2021, 308 sivua, hinta 25,–

Teemu Sipponen **CHRISTUS FONS VITAE**

30 saarnaa vuosilta 1978–2020

Tähän kirjaan valitut 30 saarnaa vuosien varrelta kutsuvat yhä uudelleen palaamaan Kristuksen luo ja ammentamaan hänen rakkaudesta elämän täyteyden.

KATT 2020, 144 sivua, hinta 20,–

katolinenkirjakauppa.net

Caritas-kuulumiset *Nytt-News*

Ulkoministeriön rahoitusta uusille hankkeille – Ilmastomuutos ja siirtolaisten oikeudet keskiössä

Kahdelle Caritaksen kehitysyhteistyöhankkeelle on myönnetty Ulkoministeriön rahoitus. Hankkeet toteutetaan yhteistyössä kumppaneiden kanssa Nepalissa ja Bangladeshissa.

Nepalissa keskitytään ilmastomuutokseen ja sen vaikutuksiin pienviljelijäyhteisöissä. Nepal on yksi maailman haavoittuvimpia maita ilmastomuutoksen vaikutuksille. Hanke tuo viljelijöitä yhteen luomaan ilmastoystävällisiä, paikallisia ratkaisuja vastaamaan ilmastomuutoksen aiheuttamiin haasteisiin. Hankkeen kohderyhmää ovat heikoimmassa asemassa olevat pienviljelijät Nawalpurin alueella.

Bangladeshissa alkava hanke edistää siirtolaistyöläisten oikeuksia. Omia oikeuksia koskevan tiedon puute, luvattomien rekrytointiagenttien läsnäolo, köyhyys ja naiseen kohdistuva väkivalta tekevät naisista erityisen haavoittuvaisia hyväksikäytölle, pakkotyölle ja ihmiskaupalle. Hanke antaa naisille ja tytöille tietoa ja yhteisöille valmiudet puolustaa heidän oikeuksiaan.

Vuonna 2021 alkaneet hankkeet Keniassa ja Myanmarissa päättyvät vuonna 2023. Keniassa yli 500 naisen ruokaturva on parantunut ja heidän taloudellinen itsenäisyytensä lisääntynyt. Naiset ovat saaneet koulutusta muun muassa mehiläistarhauksesta ja korien tekemisestä. Lisäksi naiset ovat muodostaneet ryhmiä, joiden kautta he saavat pieniä lainoja yritystoiminnan aloittamiseksi. Haastavasta tilanteesta huolimatta Myanmarissa hankkeen kautta on asennettu kasvihuone, 20 vesisuodatinta kouluihin sekä koulutettu yhteisöjä kestävästä kehityksestä.

Paras tapa tukea Caritaksen kehitysyhteistyöhankkeita on ryhtyä kuukausilahjoittajaksi. Kuukausilahjoittajaksi voit liittyä Caritaksen nettisivuilla www.caritas.fi/kuukausilahjoitus.

Samanarvoinen elämäni –valokuvanäyttely kiertää maata

Caritaksen Samanarvoinen elämäni -näyttely tuo välähdyksiä bangladeshilaisesta arjesta. Näyttelyyn kuuluu lähes kaksikymmentä bangladeshilaisen valokuvaajan GMB Akashin kuvaa ja niihin liittyvää tarinaa.

Näyttelyssä esillä olevat kuvat tuovat esiin tavallisten bangladeshilaisten arkea. Akash kuvaa arvostavalla tavalla yhteiskuntien reunamille jääviä ihmisiä ja antaa heille mahdollisuuden tuoda äänensä kuuluviin.

"Olen tarinankertoja. En vain ota kuvia, vaan haluan kertoa tarinan kuvan takana", kertoo valokuvaaja GMB Akash.

Seuraavat näyttelypaikkakunnat ovat Kuopio, Jyväskylä ja Tampere:

Kuopio 4.-15.10.2022, Kuopion pääkirjasto; **Jyväskylä** 18.10.-3.11.2022, Jyväskylän pääkirjasto; **Tampere** 3.1.-21.1.2023, Tampereen pääkirjasto Metso.

Näyttely liittyy Caritaksen Samanarvoinen elämäni -hankkeeseen, johon kuuluu myös oppimateriaali ja sosiaalisen median kampanja. Lue lisää näyttelystä lisää osoitteesta samanarvoinenelamani.org.

Tervetuloa ostoksille Caritas-kauppaan!

Kierrätysvaatekaupassa myymme kesävaatteita pois tarjoushinnoin koko syyskuun ajan. Teemme tilaa syysvaatteille.

Caritas-kauppa on auki osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki, maanantaista perjantaihin kello 10–15. Ystävähäviläpäivinä eli syyskuussa 14.9. kauppa on auki kello 18 asti.

Verkkokauppamme on aina auki osoitteessa www.caritas.fi/caritas-kauppa. Verkkokaupasta löydät luostarituotteitamme, kuten saippuota ja käsi-voiteita. Kierrätysvaatteita myymme vain kivijalkamyymälässä.

Taphtumia

Caritas on kumppanina Kymppi-hankkeessa, jonka tavoitteena on sitouttaa suomalaiset, kehittyvissä maissa toimivat yritykset toimimaan eriarvoisuuden vähentämiseksi. Hanke pyrkii osoittamaan, että ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja kaikkien ihmisten yhdenvertainen kohtelu voivat olla yrityksen menestystekijöitä.

Kymppi-hanke järjestää vastuullisuutta käsittelevän webinaarin 20.9.2022. Lue lisää tapahtumasta osoitteesta www.hdl.fi/kymppi-hanke.

Taphtumia Caritaksen toimistolla

osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki:

Ystävyyden kahvila kerran kuussa keskiviikkoisin kello 15–17. Syyskuun kahvilapäivä on 14.9.2022.

Hävikkiruuanjakelupäivät syys-lokakuussa ovat 19.9., 3.10. klo 15–16. Koronatilanteen vuoksi hävikkiruuanjakelu järjestetään Caritaksen toimiston ulkopuolella. Jonottamaan voi tulla klo 14.50. Ruokakasseja on rajoitetusti noin 30 kpl joka kerralla.

Liity Caritaksen jäseneksi!

Suomen Caritas tukee kehitysyhteistyöhankkeita Myanmarissa ja Keniassa. Suomessa Caritaksen työntekijät ja vapaaehtoiset tarjoavat sosiaaliohjausta maahanmuuttajille Caritaksen toimistolla. Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat halutessaan Caritaksen uutiskirjeen, joissa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritaksen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

www.caritas.fi

Tervetuloa kaikki pyhän Franciscuksen hengessä!

Rauman pyhän Franciscuksen päivät

8.-9.10.2022 PYHÄN RISTIN KIRKKO, RAUMA

OHJELMA

LAUANTAI 8.10.

Klo 16.00 Fransiskaaniensa jalanjäljissä, opastettu kierros vanhassa Raumassa.

Klo 18.00 Iltamessu, emerituspiispa Teemu Sippo SCJ.

Urkumusiikkia vuosilta 1800–2000, Urkuri Marko Pitkäniemi OFS. Iltatee seurakuntatalossa. Kompletorio.

SUNNUNTAI 9.10.

Klo 10.00 Messu Pyhän Ristin kirkossa.

Lounas seurakuntatalossa, 7 euroa.

Klo 12.15 Seurakuntatalo:

Luento, veli Emanuele Rimoli OFM.

Franciscuksen Aurinko-laulun lyhyt

selitys, Pauli Annala, TT. Päätöskahvi.

LISÄTIETOJA

Majoitus: Hotelli City, Nortamonkatu 18, 26101 Rauma, puh. 02 83769200, s-posti: hotelli@cityhovi.com. Ilmoita tunnus "Franciscus-päivä" sisältää alennuksen.

Lisätietoja: Risto Mantovani OFS puh./tel. +358 50 5856513,

e-mail: mantovani.risto@gmail.com

FRANSISKAANIMAALLIKOT

RAUMAN SEURAKUNTA

ORDO SANCTISSIMI SALVATORIS

Birgittalaissaret

Pyhimmän Vapahtajan sääntökunta

RETRETTI BIRGITTALAISSLUOSTARISSA LOKAKUUSSA

Ursininkatu 15 A, Turku

Birgittalaisjärjestön maallikko-oblaattit ja birgittalaissaret järjestävät kaikille avoimen retretin perjantaista sunnuntaihin

14.10. klo 17.00 – 16.10. kello 13.00

Retretin johtaa Helsingin emerituspiispa

Teemu Sippo SCJ

Aihe: "Jeesuksen pääkäsky (Joh. 15:7-17)"

Ilmoittautumiset birgittalaissisarille: puh. 02-2501910 tai email birgitta.turku@kolumbus.fi. Hinta 150 € sisältää majoituksen ja ateriat. Mahdolliset ruokaan liittyvät rajoitukset ilmoittautumisen yhteydessä.

Tervetuloa!

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

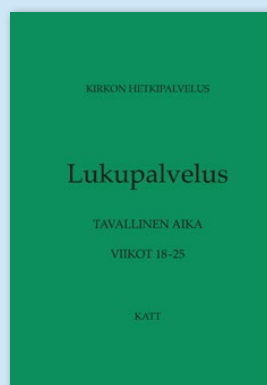
PYHÄ MESSU LATINAKSI
sunnuntaina 2.10.2022 klo 13.00
Pyhän Henrikin katedraalissa

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiniisiä messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Nyt ilmestynyt

Hetkipalvelus – Lukupalvelus
Tavallinen aika viikot 18-25

Saatavilla myös jo aiemmin ilmestyneet viikot 1-9 ja 10-17

Hinta 14,- Tilaa:

katolinenkirjakauppa.net

Encounter with JESUS

CATHOLIC CHARISMATIC
ONE-DAY CONFERENCE
IN ENGLISH

WITH VIBRANT MUSIC / PRAISE & WORSHIP / TESTIMONIES
WORD SHARING / HEALING & DELIVERANCE SERVICE

ON SATURDAY, 24TH SEPTEMBER, 2022
FROM 9.00 AM - 4.30 PM
AT ST. MARY'S CATHOLIC CHURCH, MÄNTYTIE 2, HELSINKI

LED BY
Fr. Jose Palliyil, V.C & Team

Administrator, Divine retreat centre, UK, conducting healing & deliverance retreats for families, & youth, including 1st Saturday conventions attended by thousands in Kent, UK

REGISTRATION FEES - 7 €
(Can be paid on the day of the conference at the venue or earlier to the account no FI24 1220 3500 6207 17, Nordea bank in the a/c name: Holy Mass in Malayalam)

FREE FOR CHILDREN UNDER 12 YEARS OF AGE
DONATIONS ARE MOST WELCOME

LUNCH WILL BE PROVIDED
Pre-registration is required
Please do register at the earliest!

FOR REGISTRATION: CONTACT

Shino	: 0442130474	e-mail: shinosajis@gmail.com
Lisa	: 0504876470	e-mail: lisakoshy09@gmail.com
Simi Poulse	: 04578742361	e-mail: simimary@gmail.com

Please register for the conference in the registration form given below
<https://forms.gle/YiyuwTfXygvHdFj9>

Conference organised by Anointing Fire Catholic Ministries, Finland under the pastoral direction of **FR. RAFAL CZERNIA, PARISH PRIEST, ST. MARY'S CHURCH, HELSINKI.**

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

HELSINKI

Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

• La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Pe 17.30 adoraatio. (Paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen.) Ke ja la 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
• *Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary. Fri. 17.30 Adoration. (During Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after the Evening Mass.) Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment. Masses also in other cities.*

10.9. la 10.45-13.00 vahvistusopetus seurakuntatalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu ja kirkkoon ottaminen
11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu
17.9. la 10.00-13.15 45 ensikommunio-opetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
18.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Kera-valla, 12.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu
19.9. ma 18.30 johdantokurssi seurakuntatalissa
20.9. ti 12.00 seniorit
24.9. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
25.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 18.00 iltamessu
1.10. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu ja kirkkoon ottaminen
2.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
3.10. ma 18.30 johdantokurssi
7.10. pe 18.30 raamattupiiri
8.10. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English,

11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu ja adoraatio vietnamiksi, 18.00 iltamessu

JOHDANTOKURSSI
19.9., 3.10. ma 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kerava (ev.-lut. kirkko, Papintie 6): 18.9. su 11.00
Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie, Porvoo): 18.9. su 15.00
Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): 11.9., 25.9., 9.10. su 11.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

• La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous (paastonaikana ristintie), 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu (1. su ruotsiksi, 2. su lastenmessu, 3. su vietnamiksi, 4. su lastenmessu, 5. su lastenmessu), 14.30 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi (paastonaikana ristintie), 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 7.30 laudes, 8.00 messu suomeksi tai englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma, ti, ke 10.00-15.00.
• *Sat. 10.00 Mass in Finnish, 18.00 Evening Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent), 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass, 5th Sun. Family Mass), 14.30 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English (Stations of the Cross during Lent), 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 7.30 Laudes, 8.00 Mass in Finnish or English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Evening Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50, 17.30-17.50. Parish office open Mon., Tues., Wed. 10.00-15.00.*

• Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben ”Pyhä Maria” kanavalla.

• Huom.! Messuihin ja muihin tilaisuuksiin tullaan vain terveenä ja hyvää käsihygieniää noudattaen.

11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
18.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 14.30 messu saksaksi/Messe auf Deutsch,

16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

25.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00-11.00 pyhäkoulu seurakuntatalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
2.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti, 11.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

Huom.! Sunnuntaisin ei enää vietetä messua englanniksi klo 13.00.
Please note! Mass in English on Sundays at 13.00 is no longer offered.

MUUT PAIKKAKUNNAT

Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): 2.10., 6.11., 4.12. su 16.00
Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 10.9., 15.10., 19.11., 17.12. la 16.00
Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): Messuajat ilmoitetaan myöhemmin.

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

• Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi (4. su) tai tagalogiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio (paastonaikana ristintie). Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan
• *Sun. 9.00 Mass in Swedish or Latin, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Polish or Vietnamese (4th Sun.) or Tagalog or no Mass, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration (during Lent Stations of the Cross). Confessions half an hour before Mass and by appointment.*
• Päivitetyt tiedot löytyvät aina seurakunnan kalenterista osoitteesta <https://www.catholicurku.fi/>

10.9. la 7.30 messu, 10.00 messu ruotsiksi tai englanniksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland, Huom.! ei perhemessua
11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
14.9. ke pyhän ristin ylentäminen: 7.30 messu
17.9. la Huom.! ei aaumessua, 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu
18.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
24.9. la kaikki Pohjolan pyhät: 7.30 messu suomeksi, 10.00 messu ruotsiksi tai englanniksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland, 14.00 messu ja vahvistuksen sakramentti
25.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
27.9. ti 18.00 messu suomeksi, 18.45 SCJ-maallikot
30.9. pe 16.30 Birgittalaissäätökunnan maallikko-oblait
1.10. la 7.30 messu suomeksi, 10.00 messu ruotsiksi tai englanniksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland
2.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
8.10. la Huom.! ei aaumessua, 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu, 16.00 messu luostarikirkossa Naantalissa
9.10. su pyhä Birgitta (seurakuntamme nimikkojuhla): 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 juhlamessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI

17.9., 8.10. la 9.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Eurajoki (ev.-lut. kirkko, Kukkapolku 2): 11.9., 18.9., 9.10., 30.10., 13.11., 27.11., 11.12., 18.12. su 15.00
Ahvenanmaa (S:t Mårtensgården, Hindersbölevägen 11): 10.9., 24.9., 1.10., 22.10., 12.11., 26.11., 3.12., 17.12. la 10.00
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 11.9., 9.10., 13.11., 11.12. su 17.00

Messun lukukappaleet

Messun lukukappaleet kirkkovuoden kaikkia aikoja ja päiviä varten on julkaistu verkossa osoitteessa

katolinen.fi/messun-lukukappaleet

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä
Puh. 014-612659, 050-5630235
Sähköposti olavi@katolinen.fi
Kotisivu olavi.katolinen.fi

• Su 9.00 messu, 10.00 ruusukko (paastonaikana ristintie), 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu. Ti 7.00 messu, 18.00 gregoriaaninen messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

• *Sun. 9.00 Mass in Finnish, 10.00 Rosary (Stations of the Cross during Lent), 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass. Tues. 7.00 Mass, 18.00 Gregorian Mass. Wed. 18.00 Mass. Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass. Fri. 7.00 Mass. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment.*

11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
14.9. ke pyhän ristin ylentäminen: 18.00 messu
17.9. la 9.00 Lauantaikurssin alkuhartaus, 12.30 perhemessu
18.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
21.9. ke pyhä Matteus: 18.00 messu
25.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
2.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

JOHDANTOKURSSI

15.9., 29.9., 13.10., 27.10., 10.11., 24.11., 8.12. to 17.00

LAUANTAUKURSSI

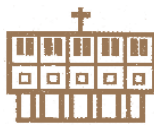
17.9., 15.10., 19.11., 17.12. la 9.00

Messun lukukappaleet

Messun lukukappaleet kirkkovuoden kaikkia aikoja ja päiviä varten on julkaistu verkossa osoitteessa

katolinen.fi/messun-lukukappaleet

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
Puh. 03-2127280, 050-3617942
Sähköposti risti@katolinen.fi
Kotisivu risti.katolinen.fi

• Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper. Pe 17.15 adoraatio (paastonaikana ristintie). La messuaika vaihtelee. (Yleensä messu klo 8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
• *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass, Thurs. 7.30 Mass. Wed. 17.40 Vespers. Fri. 17.15 Adoration. Sat. Mass time varies. (Normally Mass at 8.00). Confession every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

• Striimattua messua voi katsoa joka päivä osoitteessa <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html> tai <https://tampere.livestreams.fi>.

10.9. la 10.30 perhemessu, 11.00 lastenkerho
11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
14.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaatiokurssi
16.9. pe 17.00 rippi ja harjoitus vahvistuksen sakramenttia varten, 18.00 iltamessu
17.9. la 11.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti Aleksanterin kirkossa, 18.00 messu malayalamiksi
18.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai (seurakuntamme nimiköjuhl): 10.30 piispanmessu ja kirkkoon ottaminen, 13.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
20.9. ti 18.00 iltamessu, 18.30 naistenpiiri
24.9. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu
25.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 15.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
27.9. ti 14.00 messu, 14.30 seniorit
28.9. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko & elämä -sarja
2.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
4.10. ti 18.00 messu Hervannassa
5.10. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamatutupiiri
8.10. la 10.30 perhemessu, 11.00 lastenkerho
9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
10.30 messu suomeksi, 11.30 ensikommunio-opetus ja vanhempien kokoontuminen, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI

24.9., 15.10. la 9.50

INFORMAATIOKURSSI

14.9., 12.10. ke 18.30

JATKOKURSSI

28.9., 19.10. ke 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu 2): 2.10. su 15.00

Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinan-katu 3): 11.9., 9.10. su 16.00
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5): 11.9., 25.9., 9.10., 23.10., 30.10. su 12.00

Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): 10.9. la 12.00 ja 16.00, 25.9. su 16.00, 8.10. la 12.00 ja 16.00, 23.10. su 16.00, 30.10. su 16.00
Seinäjoki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1): la klo 17.00: 17.9. Huom.! kappelissa/kirkossa, 15.10. Huom.! kappelissa/kirkossa, 19.11. seurakuntasalissa, 17.12. seurakuntasalissa
Huom.! Syyskuun ja lokakuun messut vietetään näillä näkymin poikkeuksellisesti kappelissa/kirkossa, koska seurakuntasali on remontissa. Tarvittaessa lisätietoja Pyhän Olavin seurakunnasta, joka vastaa tällä hetkellä näistä messuista.

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
Puh. 05-5444 110, 040-4865614
Sähköposti ursula@katolinen.fi
Kotisivu ursula.katolinen.fi

• Su 13.00 messu. Ke 7.00 messu. To 16.30 adoraatio, 17.00 messu. Pe 17.00 messu. Rippiaika pe 16.30-16.50 sekä sopimuksen mukaan.
• *Sun. 13.00 Mass in Finnish. Wed. 7.00 Mass in Finnish. Thurs. 16.30 Adoration, 17.00 Mass in Finnish. Fri. 17.00 Mass in Finnish. Confessions Fri. 16.30-16.50 and upon agreement.*

11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai:
10.00 messu, 13.00 messu
17.9. la 16.30 aattomessu Lappeenrannassa
18.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai:
10.00 messu
24.9. la 16.30 aattomessu Kotkassa
25.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai:
10.00 messu, 16.30 messu Lahdessa
1.10. la 16.00 aattomessu
2.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai:
10.00 messu
9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
10.00 messu, 16.30 messu Lahdessa

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kotka (Langinkosken kirkko, Langinkoskentie 1): 24.9. la 16.30

Lahti (Launeen kirkko, Tapparakatu 22): 25.9., 9.10. su 16.30

Lappeenranta (Lappeenrannan kirkko, Mannerheiminkatu 1): 17.9. la 16.30

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
Puh. 08-347834, 044-0200245
Sähköposti perhe@katolinen.fi
Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Su 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 16.30 ruusukko, 17.00 iltamessu. To 16.00 adoraatio. (Kuukauden 1. perjantaina adoraatio klo 12.00-17.00. Näinä viikkoina ei adoraatiota torstaina.) La 11.30 messu ja Angelus. Ti, ke, la 18.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus arkin puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Muutokset vakio-ohjelmaan ovat mahdollisia.
• *Sun. 10.00 High Mass in Finnish, 12.15 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.30 Rosary, 17.00 Mass in Finnish. Thurs. 16.00 Adoration. (1st Fri. of the month: Adoration from noon to 17.00. No Adoration on Thursday that week.) Sat. 11.30 Mass and the Angelus. Tues., Wed., Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Mon.-Fri. half an hour before Mass as well as by appointment. Masses also in other cities. (See the schedule below.) Please note that changes to the above programme are possible.*

11.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai:
10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä
18.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai:
10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä
25.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai:
10.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kajaanissa
2.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai:
10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa
9.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kajaani (Kirkkokatu 17): 25.9. su 17.30
Kemi (Lehtokatu 31): 18.9., 16.10. su 17.00

Tornio (Lukiokatu 1): 2.10. su 17.00
Raahe (Brahentkatu 2): 23.10. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 11.9., 9.10. su 17.30

Tilaa sähköpostitiedotteemme, jossa kerrotaan Fideksen ilmestymisestä ja joskus myös muista tärkeistä asioista:

Käytä nettisivujen Tilaa tiedotteemme -kaavaketta tai lähetä sähköpostia osoitteeseen fides@katolinen.fi.

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

• Su 10.00 messu englanniksi, 11.00 pää-messu, 18.00 iltamessu. Ma, ti, ke, to 18.00 messu, pe 9.00 messu. To 17.30 adoraatio. Pe 17.30 ristintie paastonaikana. La 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippi-aika ti 16.00, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista.
• Sun. 10.00 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Fri. 17.30 during Lent Stations of the Cross. Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.

10.9. la 11.00 messu Savonlinnassa
11.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai:
10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 pää-messu
18.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai:
10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 pää-messu
23.9. pe 18.00 messu Mikkelissä
25.9. su kirkkovuoden 27. sunnuntai:
10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 pää-messu
2.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai:
10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 pää-messu
7.10. pe 18.00 messu Savonlinnassa
9.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai:
10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 pää-messu

MUUT PAIKKAKUNNAT

Joensuu (Kaislaku 6): normaalisti joka sunnuntai klo 10.00
Savonlinna (Erkonkatu 11): 10.9. la 11.00, 7.10. pe 18.00
Mikkeli (Jääkärintie 1): 23.9. pe 18.00

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbindertie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi. • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.
• **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.
Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 09-6129470, info@katolinen.fi • **Julkaisu-osasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto ja kauppa ovat avoinna ma-pe klo 10-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Obl.OSSS –

Birgittalaisoblaattit

Birgittalaisoblaattit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaattit. Birgittalaisoblaattit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisäaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: 20.9., 4.10., 18.10., 1.11., 15.11., 29.11., 13.12. • Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cshelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot – OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • **Syksy 2022 – 74. toimintavuosi** • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • **Syksen ohjelma:** ti 13.9. Jeesus Kristus – elämän salaisuus – Torinon käärinliina / Liisa Saarikoski • ti 11.10. Pyhiinvaeltaminen / Liisa Kärkkäinen • 8.-9.10. Rauman Franciscus-päivät, erillinen mainos sivulla 24 • ti 8.11. Kuolema / isä Tri • la 12.11. Hiljentympäpäivä Turussa /erillinen tiedote myöhemmin • ti 13.12. Pyhä Lucia • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivu: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja An Nguyen, timeof2010@gmail.com. (Gregorius-yhd.) Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdys-henkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka

Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com.

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Eva Maija Krall, puh. 0503546881, email: evalmaija@gmail.com • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maallikkodominikaanit – OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Pertti Ylinen OP, perttiy60@gmail.com, puh. 050 3042419. Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen noin klo 19. • Legion of Mary

meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keski- viikkona pyhän Marian kirkolla. Ensin on messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka kuukauden kolmantena tiistaina messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 14.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

Ave Maria!

Catholic Students' Club – Helsinki

Autumn 2022

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00:

September 20
October 4 & 18
November 1, 15 & 29
December 13

All students and young adults and others interested in the Catholic Faith, welcome! Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. Confession during Rosary.

cshelsinki.wordpress.com

ACADEMICUM CATHOLICUM
SYKSY / HÖSTEN 2022

LA 17.9. – AC osallistuu Hattulan pyhiinvaellukseen

Lähtö bussilla Pyhän Henrikin katedraalin edestä klo 10:30. Maksu 30 € maksetaan bussissa. Ilmoittautuminen Pyhän Henrikin pappilaan 09-637853 tai henrik@katolinen.fi.

TO 13.10. klo 19:00 – Christian Krötzl: Pyhiinvaellukset keskiajalla

TO 17.11. klo 18:00 – Messu AC:n vainajien puolesta Studium Catholicumin kappelissa

klo 19:00 – Katariina Finnilä: Psykologiska synvinklar på församlingens gemenskap och Jesu uppmaning att älska varandra

TO 15.12. klo 19:00 – ilmoitetaan myöhemmin

Luennot pidetään Studium Catholicumin Angelicum-salissa, Ritarikatu 3 (2 krs.), Helsinki. Ovet avautuvat klo 18:30. Luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Luennot ovat kaikille avoimia, lämpimästi tervetuloa!

Föreläsningar hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3, 2. vån, Helsingfors). Dörrarna öppnas kl 18:30. Efteråt bjuds det på kaffe. Föreläsningarna är öppna för alla, varmt välkomna!

Academicum Catholicum on tieteen ja kulttuurista kiinnostuneille katolilaisille tarkoitettu yhdistys. Jäsenmaksun 10 euroa voi maksaa AC:n tilille FI6120012000513060. / Academicum Catholicum är en förening för katoliker med intresse för vetenskap och kultur. Medlemsavgiften 10 € kan betalas på ACs konto FI6120012000513060.

Lisätietoja / Mer information: academicumcatholicum.blogspot.com

Pyhän Olavin kirkon vihkimisestä 60 vuotta

Ensimmäinen katolilainen Jyväskylän seudulla on ollut tietävästi makeismestari Leopold Starczewski, joka saapui Vaajakoskelle vuonna 1922. Vuosien saatossa katolilaisten määrä kasvoi ja niinpä piispa Cobbenin vieraillessa Jyväskylässä syksyllä 1943 havaitsi hän oman kappelin hankkimisen välttämättömäksi, sillä olihan messuja vietetty tähän asti yksityiskodeissa. Kappeliksi sopiva talo löytyikin Vaasankadulta, jossa messuja ehdittiin viettää parisenkymmentä vuotta.

SEURAKUNTALAISTEN määrän yhä kasvaessa sai kirkkoherra Slegers tehtäväksi uuden tontin hankkimisen kirkkoa varten. Sopiva paikka löytyikin Yrjönkadun varrelta. Rakennustöihin ryhdyttiin ripeästi syyskuussa 1961 ja peruskivi muurattiin räntäsateisena iltapäivänä jo samaisen vuoden marraskuussa. Työt edistyivät ripeästi ja niinpä piispa Cobben saattoi vihkiä kirkon 26.8.1962. Tilaisuuteen saapui parikymmentä pappia, runsaasti ulkomaisia ja kotimaisia vieraita sekä kaukaakin tulleita seurakunnan jäseniä.

NYT TASAN 60 VUOTTA myöhemmin vietettiin Jyväskylässä kirkon vihkimisen juhlaa kirkkoherra isä Anders Hambergin johdolla. Avustajanaan hänellä oli seminaristi Viktor Airava. Museoviraston suojelema kirkko oli ääriään myöten täynnä vieraita, joukossa mm. seurakunnassa palvelleita ursuliinisistaria.

Saarnassaan isä Anders käsitteli kirkon vihkimisen merkitystä – kuinka kirkkorakennuksesta tulee Jumalan huone riitissä, jossa piispa piirtää krismalla ristin merkit kirkon seiniin. Hän kannusti läsnä olevia käymään kirkossa mahdollisuuksien mukaan myös messujen ulkopuolella vierailemassa tabernaakkelin äärellä.

Juhlamessun jälkeen oli vuorossa juhlalounas, jossa tällä kertaa nautittiin filippiiniläisen keittiön antimista.

Heikki Paavisto

